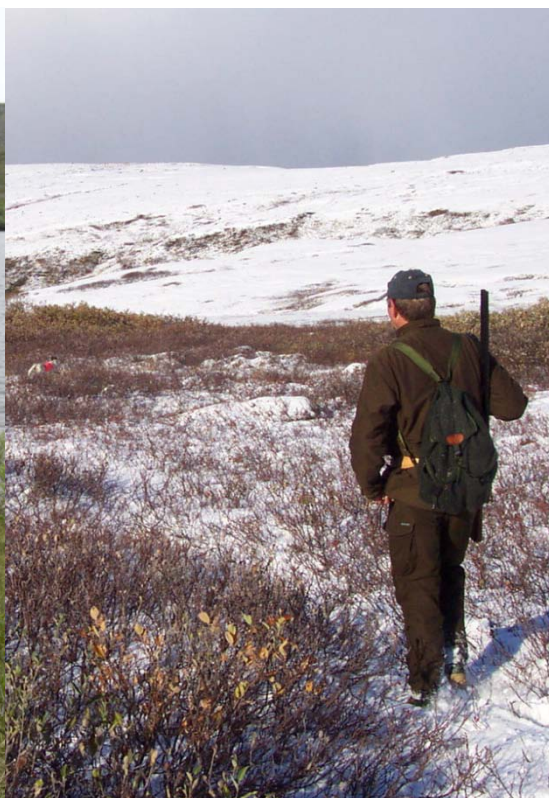

Aktiviteter, holdninger og motiver blant jegere og fiskere i NJFF 2010

Oddgeir Andersen
Børre K. Dervo
Bjørn P. Kaltenborn

NINAs publikasjoner

NINA Rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2005 som erstatter de tidligere seriene NINA Fagrapport, NINA Oppdragsmelding og NINA Project Report. Normalt er dette NINAs rapportering til oppdragsgiver etter gjennomført forsknings-, overvåkings- eller utredningsarbeid. I tillegg vil serien favne mye av instituttets øvrige rapportering, for eksempel fra seminarer og konferanser, resultater av eget forsknings- og utredningsarbeid og litteraturstudier. NINA Rapport kan også utgis på annet språk når det er hensiktsmessig.

NINA Temahefte

Som navnet angir behandler temaheftene spesielle emner. Heftene utarbeides etter behov og serien favner svært vidt; fra systematiske bestemmelsesnøkler til informasjon om viktige problemstillinger i samfunnet. NINA Temahefte gis vanligvis en populærvitenskapelig form med mer vekt på illustrasjoner enn NINA Rapport.

NINA Fakta

Faktaarkene har som mål å gjøre NINAs forskningsresultater raskt og enkelt tilgjengelig for et større publikum. De sendes til presse, ideelle organisasjoner, naturforvaltningen på ulike nivå, politikere og andre spesielt interesserte. Faktaarkene gir en kort framstilling av noen av våre viktigste forskningstema.

Annen publisering

I tillegg til rapporteringen i NINAs egne serier publiserer instituttets ansatte en stor del av sine vitenskapelige resultater i internasjonale journaler, populærfaglige bøker og tidsskrifter.

Norsk institutt for naturforskning

Aktiviteter, holdninger og motiver blant jegere og fiskere i NJFF 2010

Oddgeir Andersen
Børre K. Dervo
Bjørn P. Kaltenborn

Andersen, O., Dervo, B. K. og Kaltenborn, B. P. 2010. Aktiviteter, holdninger og motiver blant jegere og fiskere i NJFF. - NINA Rapport 612. 27 s + vedlegg.

Lillehammer desember 2010

ISSN: 1504-3312

ISBN: 978-82-426-2190-0

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

TILGJENGELIGHET

Åpen

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

REDAKSJON

Børre K. Dervo

KVALITETSSIKRET AV

Morten Kraabøl

ANSVARLIG SIGNATUR

Adm. Dir. Norunn Myklebust (sign.)

OPPDRAGSGIVER(E)

NJFF

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER

Siri Parmann

FORSIDEBILDE

Børre K. Dervo

NØKKEWORD

- Norges Jeger- og Fiskerforbund, medlemsundersøkelse, jakt og fiske, friluftsliv.

KEY WORDS

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA hovedkontor

Postboks 5685 Sluppen
7485 Trondheim
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 73 80 14 01

NINA Oslo

Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 22 60 04 24

NINA Tromsø

Polarmiljøsenteret
9296 Tromsø
Telefon: 77 75 04 00
Telefaks: 77 75 04 01

NINA Lillehammer

Fakkeltgården
2624 Lillehammer
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 61 22 22 15

www.nina.no

Sammendrag

Andersen, O., Dervo, B. K. og Kaltenborn, B. P. 2010. Aktiviteter, holdninger og motiver blant jegere og fiskere i NJFF 2010. – NINA Rapport 612. 27 s + vedlegg.

Det har vært en betydelig økning i NJFFs medlemsmasse i løpet av de siste tjue årene. Selv om dataene fra medlemsundersøkelsen i 1992 og undersøkelsene i 2007 og 2008 bare delvis er sammenlignbare, ser det ut til at det er en tendens mot økende spesialisering i jakt og fiskefeltet blant en større del av foreningens medlemmer. Aktivitet målt i form av antall dager nyttet til dette per år har holdt seg relativt stabilt både for jakt og fiske siden 1991, men en stor andel trener og forbereder seg mer til sesongen enn tidligere. Naturopplevelse er fortsatt det viktigste motivet for å jakte. Sosialt samvær ble rangert som det minst viktige motivet ved jakt i 1992, mens dette er et langt viktigere motiv nå. Både venner og familie fortsetter å være sentrale relasjoner både i forhold til rekruttering og aktivitetsdeltagelse blant mer erfarne utøvere. Når det gjelder NJFFs virksomhet er medlemmene mest fornøyd med hovedorganisasjonen og administrasjonen og minst fornøyd med fylkeslagenes virksomhet.

Oddgeir Andersen, NINA Lillehammer, Fakkeltgården, 2624 Lillehammer,
oddgeir.andersen@nina.no.

Børre K. Dervo, NINA Lillehammer, Fakkeltgården, 2624 Lillehammer,
borre.dervo@nina.no.

Bjørn P. Kaltenborn, NINA Lillehammer, Fakkeltgården, 2624 Lillehammer,
bjorn.kaltenborn@nina.no

Abstract

Andersen, O., Dervo, B. K. og Kaltenborn, B. P. 2010. Aktiviteter, holdninger og motiver blant jegere og fiskere i NJFF 2010. – NINA Report 612. 27 pp.

NJFF's membership numbers have increased substantially during the last twenty years. Although the data from the report in 1992 and the surveys in 2007 and 2008 only to some extent are comparable, there appears to be a trend towards increasing specialization in hunting and fishing activities among a large portion of the NJFF members. The activity patterns, measured as the number of days of participation per year, has remained stable since 1992. However, many members spend more time training and preparing for the hunting and fishing season now compared to 1992. Experiencing nature is still the number one motive for participating in hunting. Company with others and social contacts was rated as the second to least important motive in 1992, but this is reported to be a much more important reason for going hunting now. Both friends, family and relatives continue to be key relations for recruitment to hunting and fishing, and for active participation in the activity among more experienced users. The NJFF members are more satisfied with the work and activities of the central NJFF organization than they are with the local chapters. Members are least satisfied with the county level divisions.

Oddgeir Andersen, NINA Lillehammer, Fakkeltgården, NO-2624 Lillehammer, Norway,

oddgeir.andersen@nina.no.

Børre K. Dervo, NINA Lillehammer, Fakkeltgården, NO-2624 Lillehammer, Norway,

borre.dervo@nina.no.

Bjørn P. Kaltenborn, NINA Lillehammer, Fakkeltgården, NO-2624 Lillehammer, Norway,

bjorn.kaltenborn@nina.no.

Innhold

Sammendrag	3
Abstract	4
Innhold	5
Forord	6
1 Innledning	7
2 Metode	8
2.1 Utvalg 1 (NJFF medlemsundersøkelse 2008, fiskere)	8
2.2 Utvalg 2 (NJFF medlemsundersøkelse 2009, jegere)	9
3 Resultater	11
3.1 Hvor mange utøvere	11
3.2 Før jakt- og fisketuren	11
3.2.1 Trening	11
3.2.2 Infokilder	12
3.2.3 Jakt og fisketillatelser	13
3.2.4 Hvem jakter man sammen med	13
3.3 Viltarter og jaktinnsats	14
3.4 Fiskearter, innsats og redskapsbruk	15
3.5 Jegeren og fiskeren som forbruker	18
3.5.1 Jakt	18
3.5.2 Fiske	18
3.6 Motiver og holdninger	19
3.6.1 Motiver	19
3.6.2 Fangst	19
3.7 Reguleringer	20
3.7.1 Jaktreguleringer	20
3.7.2 Reguleringer av fiske	23
3.8 Fisketiltak	24
3.9 Forholdet til NJFF og andre	25
4 Trender innen jakt og fiske – oppsummering	26
5 Referanser	27
Vedlegg	28

Forord

Denne rapporten er utarbeidet på oppdrag av NJFF. Den presenterer resultater fra to medlemsundersøkelser som henholdsvis hadde fiskeaktivitet (2008) og jakt (2009) som hovedformål. Resultatene her beskrives for det meste rent deskriptivt og gir en oversikt over viktige trekk i nordmenns fiske- og jakt aktiviteter. Delere av materialet er mer inngående behandlet i andre vitenskapelige publikasjoner.

Torvald Tangeland takkes for bidrag med utforming av spørreskjema og tilrettelegging av data. Siri Parmann og Espen Farstad har bidratt med kommentarer fra oppdragsgiver.

Vi takker for oppdraget og håper arbeidet kommer til nytte.

Lillehammer desember 2010.

Børre K. Dervo
Prosjektleder (Sign)

1 Innledning

NJFF gjennomførte i 1992 en undersøkelse blant sine medlemmer hvor spørsmål om jakt og fiske inngikk. I de snart tjue årene som har gått siden denne undersøkelsen ble gjennomført har det skjedd betydelige endringer i nordmenns friluftslivsaktiviteter generelt og i forvaltningen av utmarksressurser spesielt (Dervo 2003, Odden 2008, Tangeland m. fl. 2008). Det er derfor interessant å gjennomføre en kartlegging av mønstre i aktiviteter, holdninger og motiver blant dagens jegere og fiskere. Rapporten er i hovedsak deskriptiv. Resultatene bygger på to undersøkelser, en medlemsundersøkelse om fiskere gjennomført i 2008 og en annen medlemsundersøkelse om jakt som ble gjennomført i 2009. Rapporten er dessuten supplert med noe data fra to andre undersøkelser som omhandler jakt og fiske.

2 Metode

Resultatene i denne rapporten er i hovedsak basert på data fra to ulike utvalg og undersøkelser. Utvalg 1 er NJFF medlemsundersøkelse som ble gjennomført i 2008 med fokus på fiskere. Ut fra et tilfeldig uttrekk fra medlemsregisteret i NJFF ble det laget en liste med 4 944 medlemmer fra hele landet. På bakgrunn av denne listen ble det vervet 2 406 medlemmer til et elektronisk spørreskjema i fra fylkene Akershus, Oslo, Vest-Agder, Nordland, Rogaland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag og Finnmark. Utvalget ble vektet for kjønn, slik at 20 prosent av utvalget var kvinner. Av disse var det feil ved e-postadressen til 418, slik at nettutvalget var 1988. Svarprosenten var 58 prosent ettersom det totalt var 1152 personer som svarte på skjemaet. Det var 16 prosent kvinner (n=183) som besvarte undersøkelsen.

Utvalg 2 er tatt fra en undersøkelse blant NJFFs medlemmer om jakt og holdninger til en rekke aspekter knyttet til miljø og forvaltning. Disse dataene er hentet fra et NFR prosjekt om jegere og rovviltforvaltning. Det ble sendt ut spørreskjema til 2117 personer og vi fikk 672 svar, noe som gir en svarprosent på 32 prosent. Det er kun deler av denne spørreundersøkelsen som her er gjengitt. En vesentlig del av denne undersøkelsen ble samlet inn til andre formål. Det var 17 prosent kvinner (n=115) blant de som besvarte undersøkelsen.

Tabell 17b med kommentarer er hentet fra: Tangeland m. fl 2008. Elvefiske etter anadrome laksefisk i Norge sesongen 2008. Fiskevaner, fangst, innsats og holdninger til fangstreguleringer, herunder fiskernes syn på reguleringene for sesongen 2008. NINA rapport 545: 86s.

Kapittelet 3.7.1 som omhandler "Reguleringer av jakt" er hentet fra NINA rapport 379 som omhandler en større undersøkelse av landets rypejegere i etter jaktseasonen 2006/07 (Andersen m. fl. 2008).

I den grad det er mulig, gjøres sammenligninger med spørreundersøkelsen blant NJFF medlemmer som ble gjennomført i 1991 og rapportert av Norsk Gallup i 1992.

2.1 Utvalg 1 (NJFF medlemsundersøkelse 2008, fiskere)

Alder varierte mellom 17 og 76 år, med et snitt på ca 35 år for kvinner og 37 år for menn. 74 prosent er samboende eller gift, mens 17 prosent er enslige. Førtitre prosent bor på et sted med mellom 2000-19 999 innbyggere, mens 21 prosent bor i en by med mer enn 100 000 innbyggere (**Tabell 2.1**). Tretti prosent har videregående skole/fagbrev som høyeste utdanning (**Tabell 2.2**). Tjuefire prosent har høyskole/universitet inntil 4 år og 30 prosent har høyskole/universitet i 4 år eller mer.

Tabell 2.1. Bosted, fordelt etter størrelse for utvalg 1 (n=1152).

	<i>n</i>	%
Under 200 innbyggere	42	4
200 - 1 999 innbyggere	129	11
2 000 - 19 999 innbyggere	500	43
20 000 - 99 999 innbyggere	235	20
100 000 eller flere innbyggere	246	21
Total	1152	100

Tabell 2.2 Utdanningsnivå, utvalg 1 (n=1152).

	N	%
0	6	<1
Ungdomsskole/folkeskole/realskole	72	6
Videregående allmennfag/gymnas Fag- brev/videregående yrkesfag	450	39
Høgskole/universitet i inntil fire år	275	24
Høgskole/universitet i fire år eller mer	349	30
Total	1152	100

2.2 Utvalg 2 (NJFF medlemsundersøkelse 2009, jegere)

Gjennomsnittsalderen hos menn var 40 år og 47 år for kvinner. Tjueseks prosent (n=172) oppgir at de har barn som er 6 år eller yngre, 24 prosent (n=159) har barn i alderen 7-18 år og 12 prosent (n=78) har barn over 18 år.

I denne undersøkelsen var inndelingen av bostedstørrelse annerledes inn i utvalg 1. Tretti prosent bor i en by med mer enn 40 000 innbyggere (**Tabell 2.3**), mens snaut 24 prosent bor på et sted med mellom 3000-10 000 innbyggere. Hvor mange bøker du har i bokhylla kan brukes som et mål på respondentens kulturelle kapital. Det er 38 prosent som har mellom 100-499 bøker (**Tabell 2.4**), 28 prosent har mellom 20-99 bøker og 20 prosent har mellom 500-1000 bøker.

Tabell 2.3. Bosted, fordelt etter størrelse for utvalg 2 (n=672).

	N	%
Ikke svart	1	<1
I en stor by; over 40 000 innbyggere	203	30
I en mindre by; 10 000 – 40 000 innbyggere	99	15
I et større tettsted; 3 000 – 10 000 innbyggere på selve tet	158	24
I et mindre tettsted; under 3 000 innbyggere på selve tettstedet	100	15
I et spredtbygd strøk eller ei mindre grend	111	17
Total	672	100

Tabell 2.4. Hvor mange bøker man har i bokhylla (n=668).

	N	%
Ingen	4	<1
Færre enn 20	52	8
20 - 99	185	28
100 - 499	252	38
500 - 1000	134	20
Flere enn 1000	41	6
Total	668	100

Hele 55 prosent har utdanning på høgskole/universitetsnivå (**Tabell 2.5**), hvorav 27 prosent har utdanning på høgskole/universitetsnivå på 4 år eller mer. Det er 29 prosent som har utdanning med fagbrev/videregående yrkesfag. De fleste medlemmene (70 %) er heltidsansatte. Den nest største gruppa er pensjonister/uføretrygdete (**Tabell 2.6**).

Tabell 2.5 Utdanningsnivå blant informantene (n=672).

	N	%
0	7	1
Ungdomsskole/folkeskole/realskole	33	5
Videregående allmennfag/gymnas	66	10
Fagbrev/videregående yrkesfag	194	29
Høgskole/universitet i inntil fire år	191	28
Høgskole/universitet i fire år eller mer	181	27
Total	672	100

Tabell 2.6 Hva er din hovedbeskjeftigelse for tiden? (n=672).

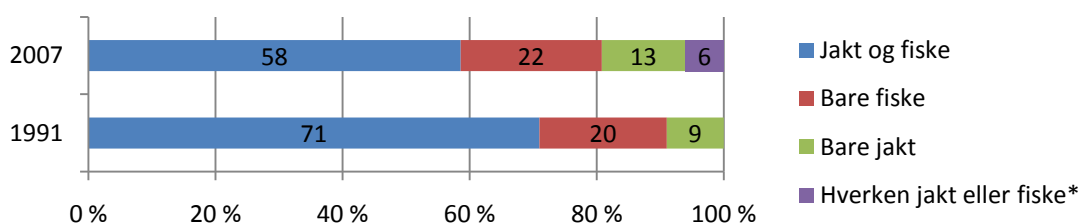
	N	%
Ikke svart	1	<1
Ansatt på heltid	471	70
Ansatt på deltid	16	2
Selvstendig næringsdrivende på heltid	54	8
Selvstendig næringsdrivende på deltid	4	<1
Arbeidsledig	6	1
Pensjonist eller uføretrygdet	65	10
Langtidssykemeldt	2	<1
I militærtjeneste/i sivil tjeneste	1	<1
Hjemmeværende	3	<1
Går på skole/i lære/studerer	39	6
Annet	10	2
Total	672	100

3 Resultater

Spørreundersøkelse 1 er gjennomført i 2008 med spørsmål som retter seg mot fiskesesongen 2007. NJFF hadde i 2007 110 700 medlemmer. Spørreundersøkelse 2 er gjennomført i 2009 med spørsmål som retter seg mot jaktseasonen 2008. Resultatene blir sammenlignet med spørreundersøkelsen som ble gjennomført i 1992, med spørsmål om sesongen 1991. NJFF hadde den gang 78 600 medlemmer. I vedlegg side 28 finnes tabeller for alle figurene i dette kapitlet.

3.1 Hvor mange utøvere

I spørreundersøkelse 1 ble det også stilt spørsmål om informantene hadde jaktet eller fisket i sesongen 2007. Andelen medlemmer som hadde fisket i ferskvann eller saltvann i 2007 var 80 prosent (**figur 3.1**). Av disse 80 prosentene hadde 58 prosent både jaktet og fisket og 22 prosent hadde bare fisket. Totalt var det 72 prosent som hadde jaktet, Av disse var det 58 prosent som både hadde jaktet og fisket og 13 prosent kun hadde jaktet. Det var 6 prosent som hverken hadde jaktet eller fisket i 2007.

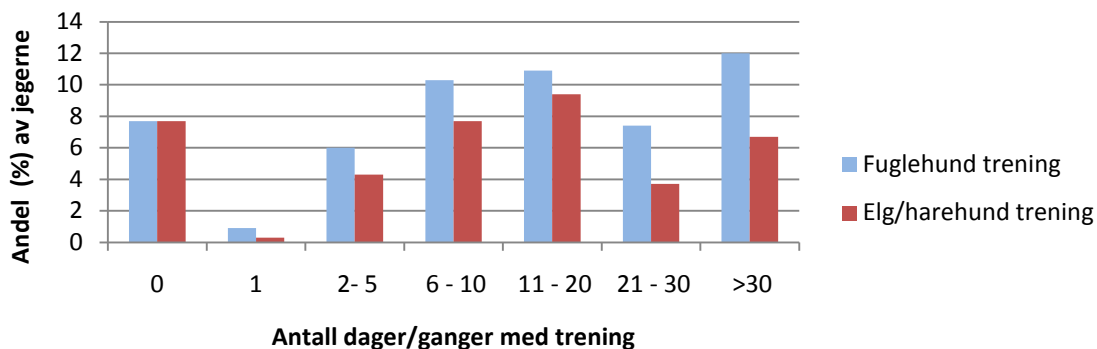
Figur 3.1. Andel (%) som jaktet og eller fisket i medlemsundersøkelsene i 1991 og 2007 ($n=1\ 815$ i 1991 og $1\ 152$ i 2008). * Det mangler tall for andelen av medlemmene i 1991 som hverken jaktet eller fisket.

Hvis vi sammenligner med medlemsundersøkelsene i 1991, har det skjedd en økt grad av spesialisering. Andelen som både jakter og fisker er gått ned med 13 prosent til 58 prosent (**figur 3.1**). Av det totale medlemstallet i 2007 på 110 700 var det 78 600 jegere (både jakt og fiske og bare jakt) og 88 600 fiskere (både jakt og fiske og bare fiske). Det var 24 400 medlemmer som bare fisket og 14 400 medlemmer som bare jaktet.

3.2 Før jakt- og fisketuren

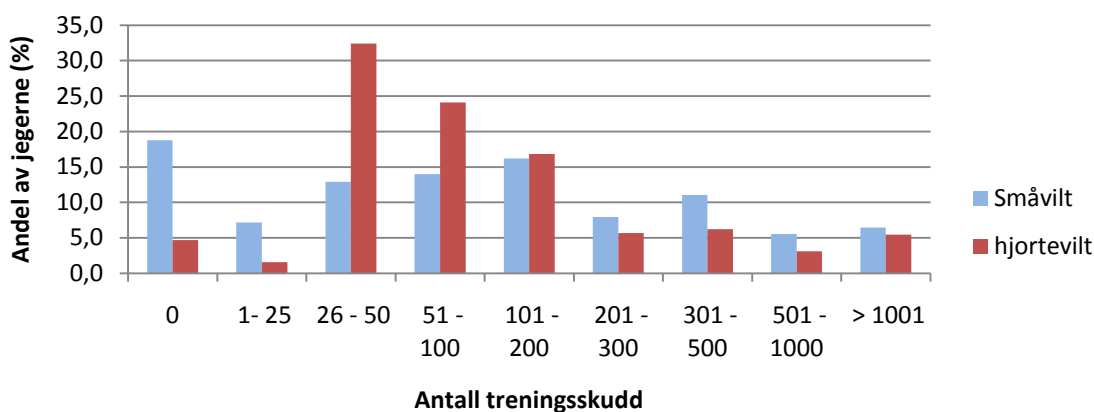
3.2.1 Trening

Jegerne i undersøkelsen i 2009 (utvalg 2) har i gjennomsnitt 18 års jakterfaring. Jegerne har oppgitt hvor mange dager de har brukt på ulike former for trening og forberedelser til jakta. I gjennomsnitt snakket de jakt med venner 12 ganger, mens de i gjennomsnitt brukte 26 dager på egentrening som mosjonering og skytetrening og 12 dager på sporing av vilt eller lignende før jaktseasonen. De som jakter med fuglehunder, har i gjennomsnitt brukt 26 dager på jaktrelatert trening før jakta, mens de som jakter med hare- eller elghund har i gjennomsnitt brukt 16 dager på jaktrelatert trening før jakta. **Figur 3.2** viser hvordan hundetreningen fordeler seg på ulike kategorier av antall ganger eller dager med trening.

Figur 3.2. Andel (%) av jegerne med jakthund som trener med fuglehund eller elg/harehund fordelt på ulike kategorier av antall dager/ganger med trening (n=672).

Figur 3.3 viser hvordan andelen av jegerne (%) fordeler seg på ulike kategorier med trenings-skudd. Det var henholdsvis 19 prosent av småviltjegerne og 5 prosent av hjorteviltjegerne som ikke hadde skutt treningsskudd før jakta. For hjorteviltjegerne gjelder det treningsskudd utover de obligatoriske skuddene ved storviltprøven. Det var litt over 60 prosent av jegerne som har mer enn 2 serier a 25 skudd som treningsgrunnlag.

Figur 3.3. Andel av jegerne (%) med fordelt på ulike kategorier med treningsskudd. For hjortevilt er det antall treningsskudd utover de pålagte skuddene ifm storviltprøven (n=672).

I 1991

var det 57 prosent av informantene som drev skytetrening, hvorav 29 prosent av disse drev skytetrening med hagle og 26 prosent drev skytetrening med rifle (+ 45 prosent av de som drev med skytetrening som trente med både rifle og hagle).

I 2008

var det 81 prosent av informantene som drev skytetrening med hagle og 95 prosent som drev skytetrening med rifle (ut over obligatoriske treningsskudd for storviltjegere).

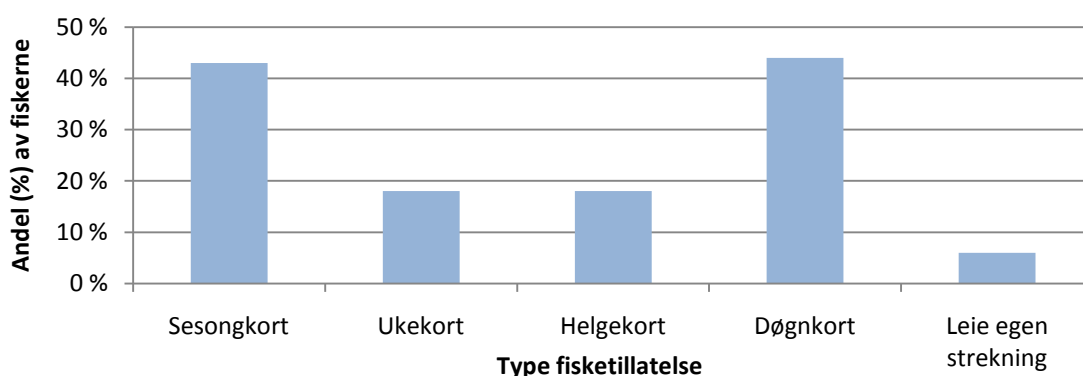
3.2.2 Infokilder

Fiskerne ble bedt om å vurdere ulike informasjonskilder om fiske på en skala fra 1 lik "svært uviktig" til 5 lik "svært viktig". Det er tips fra venner og familie (skår 3,9), samt fiskekollegaer (skår 3,9) som var de klart viktigste informasjonskildene i forbindelse med fisketurer. Informa-

sjon fra butikkansatte (skår 3,2) og artikler i fiskeblader (skår 3,2) hadde også gjennomsnittskår noe over gjennomsnittet. Diskusjonsforum på internett (skår 2,7), fisketurismebedriftenes nettsider (skår 2,4) og annonser på internett (skår 2,6), var mindre viktig. Fiskerne ser ut til å bruke flere kilder når de skal hente inn informasjon om fiskeplasser. Samtidig ser det ut til at internettssider og turistbrosjyrer ikke har tilstrekkelig og detaljert nok informasjon for fiskerne.

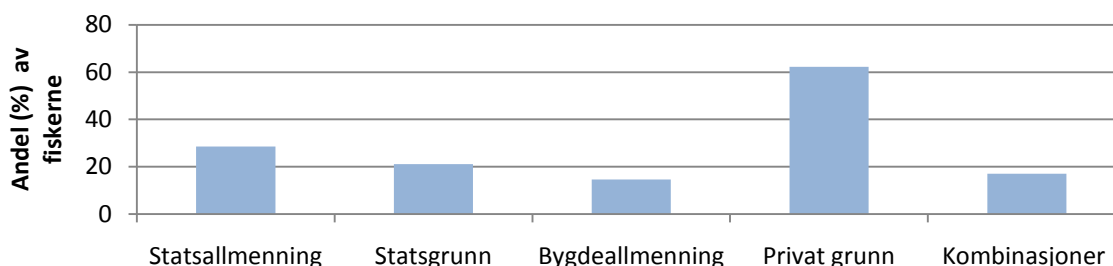
3.2.3 Jakt og fisketillatelse

De to vanligst korttypene som fiskerne kjøpte var årskort (43 %) og døgncort (44 %) (**figur 3.4**). De fleste typer fiskekort ble kjøpt lokalt, med internett som den nest vanligste måten å skaffe seg fisketillatelse på. Mange fisket også gratis ved at man hadde fått lov av grunneier, var grunneier selv eller fisket i sjøen ferskvann eller i store sjøer der man ikke trenger fiskekort (tålt fiske eller fritt fiske, f. eks. Mjøsa).

Figur 3.4 Andelen av fiskere som har kjøpt ulike typer fisketillatelse (n=672).

Blant jegerne (n=672) i 2009 så var 13 prosent (n=90) grunneiere med jaktrett, mens 86 prosent (n=579) ikke hadde dette. **Figur 3.5** viser andelen av jegerne som jakter på ulike typer grunn. Det er flest jegere som jakter på privat grunn (62 %). Nest viktigste arealkategori er statsallmenningene (30 %).

Figur 3.5. Andel av jegerne som jakter på ulike typer grunn (n=672).

3.2.4 Hvem jakter man sammen med

Undersøkelsen i 2008 hadde ingen informasjon om hvem man fisket sammen med. For jakt er i det imidlertid stilt spørsmål til informantene hvem de jakter sammen med. Det var mest vanlig å jakte sammen med venner (91 %). Det var også mange som av og til jaktet alene (59 %). Det var minst vanlig å jakte sammen med kollegaer eller forretningsforbindelser (29 %).

I 1991

var det 49 prosent som jaktet sammen med venner, 19 prosent jaktet alene, 18 prosent jaktet sammen med familien, 11 prosent jaktet sammen med andre og 20 prosent var ubesvart.

Tallene fra 1992 er ikke direkte sammenlignbare med tallene fra **2008**, fordi man i siste spørreundersøkelse kunne krysse av for flere alternativ. Venner var også viktigst i 2008, med alene og familie på to neste plassene (se tabell 6.8).

3.3 Viltarter og jaktinnsats

I gjennomsnitt jaktet informantene i denne undersøkelsen 15 dager per år. Det var 58 prosent som jaktet mest småvilt, mens det var 23 prosent som jaktet mest storvilt. Tjue prosent jaktet omtrent like mye på småvilt og storvilt. Det var bare 12 % som oppga at de drev med fangst.

I 1991

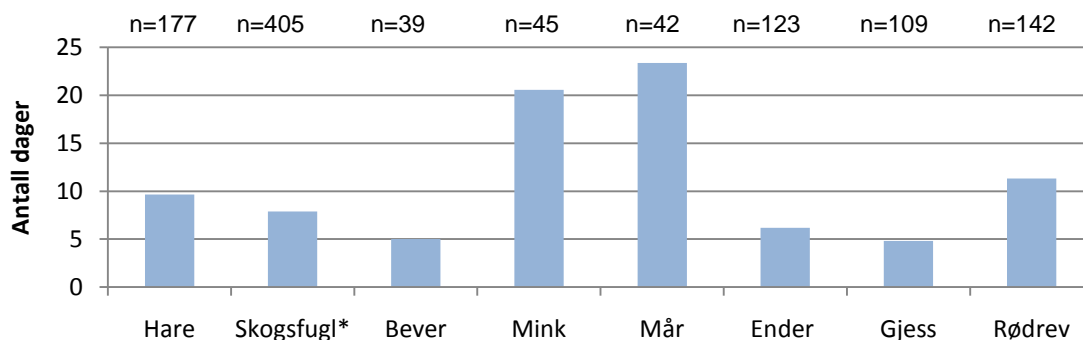
var det 46 prosent som jaktet 13 dager eller mer. Det er vanskelig å regne ut nøyaktig gjennomsnitt pga skalaen som ble valgt i 1992, men tallene indikerer at innsatsen ikke har endret seg mye fra 1991 til 2008.

I 2008

jaktet jegerne i undersøkelsen i snitt 15 dager. Kun 12 prosent oppgir at de driver med fangst.

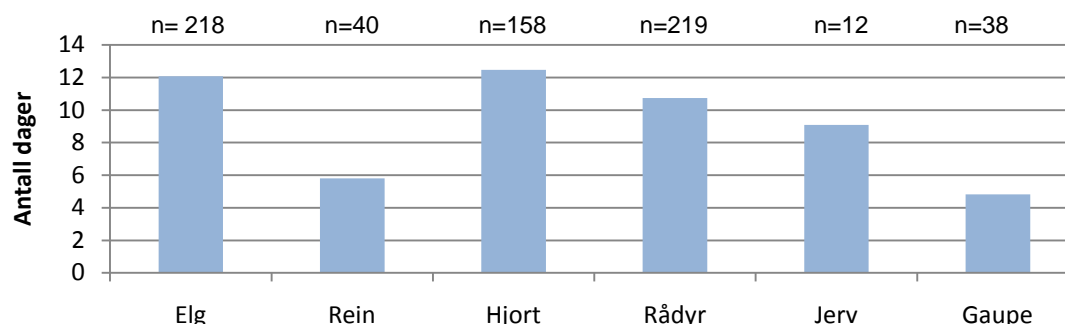
Det var skogsfugl (må tolkes som hønsfugl i denne undersøkelsen) som var det mest populære småviltet. Hele 60 prosent av utvalget har jaktet på det. Tallet er også trolig noe underestimert pga av en feil i spørreskjemaet. Rype var utelatt, men mange har tolket skogsfugl som hønsfugl og inkludert rype i sitt svar. Andre vanlige arter eller grupper som jegerne jakter var hare (26 %), rødrev (21 %), ender (18 %) og gjess (16 %). Blant storviltet var det elg (32 %), rådyr (33 %) og hjort (24 %) som flest jakter etter.

Jaktinnsatsen til jegerne varierte mye mellom ulike viltarter (**figur 3.6**). Arter eller grupper som rev, hare og skogsfugl hadde i underkant av 10 dager i snitt, mens ender og gjess hadde rundt 5 dager i snitt. Mest tid ble brukt på mink og mår (i overkant av 20 dager), men disse var det til gjengjeld få jegere som jakter på. For elg og hjort var jaktinnsatsen i gjennomsnitt 12 dager, mens for rådyr var det 11 dager (**figur 3.7**).

Figur 3.6. Antall dager i gjennomsnitt det jaktet etter ulike småviltarter blant de som jakter etter arten. Antall jegere oppgitt over hver art. * Representerer hønsfugl i den undersøkelsen.

Figur 3.7. Antall dager i gjennomsnitt det jaktes etter ulike storviltartene blant de som jaktet etter arten. Antall jegere oppgitt over hver art.

I 1991

var det 65 prosent som jaktet småvilt, 30 prosent rådyr, 10 prosent hjort, 25 prosent elg og 6 prosent villrein.

I 2008

var det 78 prosent som jaktet mest på småvilt eller omtrent like mye på begge deler. Det var 33 prosent som jaktet rådyr, 24 prosent hjort, 33 prosent elg og 6 prosent villrein. Vi ser en økning i andelen jegere som jakter hjort og elg.

I 1991

var det 43 prosent som jaktet med hund, mens 56 prosent ikke jaktet med hund.

I 2008

var det 55 prosent (n=366) som jaktet med hund, mens 45 prosent (n=303) jaktet uten hund. Det var en økning i andelen som jakter med hund.

3.4 Fiskearter, innsats og redskapsbruk

Samlet fiskeinnsats i 2007 sesongen var i gjennomsnitt 11 dager etter innlandsfisk og 7 dager etter saltvannsfisk. I utvalget var det 35 % som betalte fiskeravgiften i 2007 for å kunne fiske etter anadrom fisk og 31% fisket etter anadrom fisk i ferskvann. I saltvann hadde 23 % fisket etter anadrom fisk.

I 1991

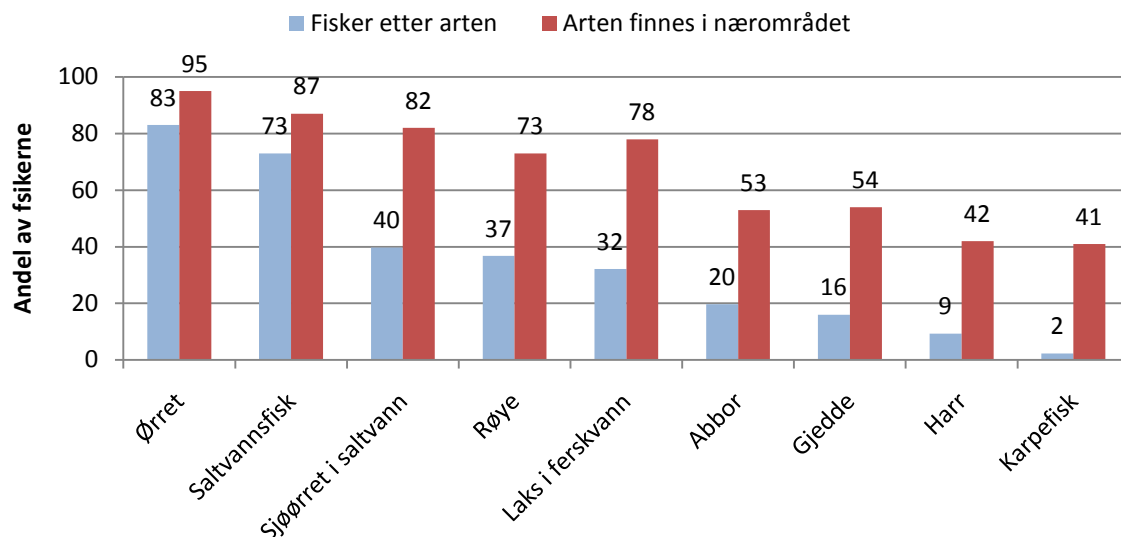
var fiskeinnsatsen 17 dager

I 2007

var fiskeinnsatsen 18 dager

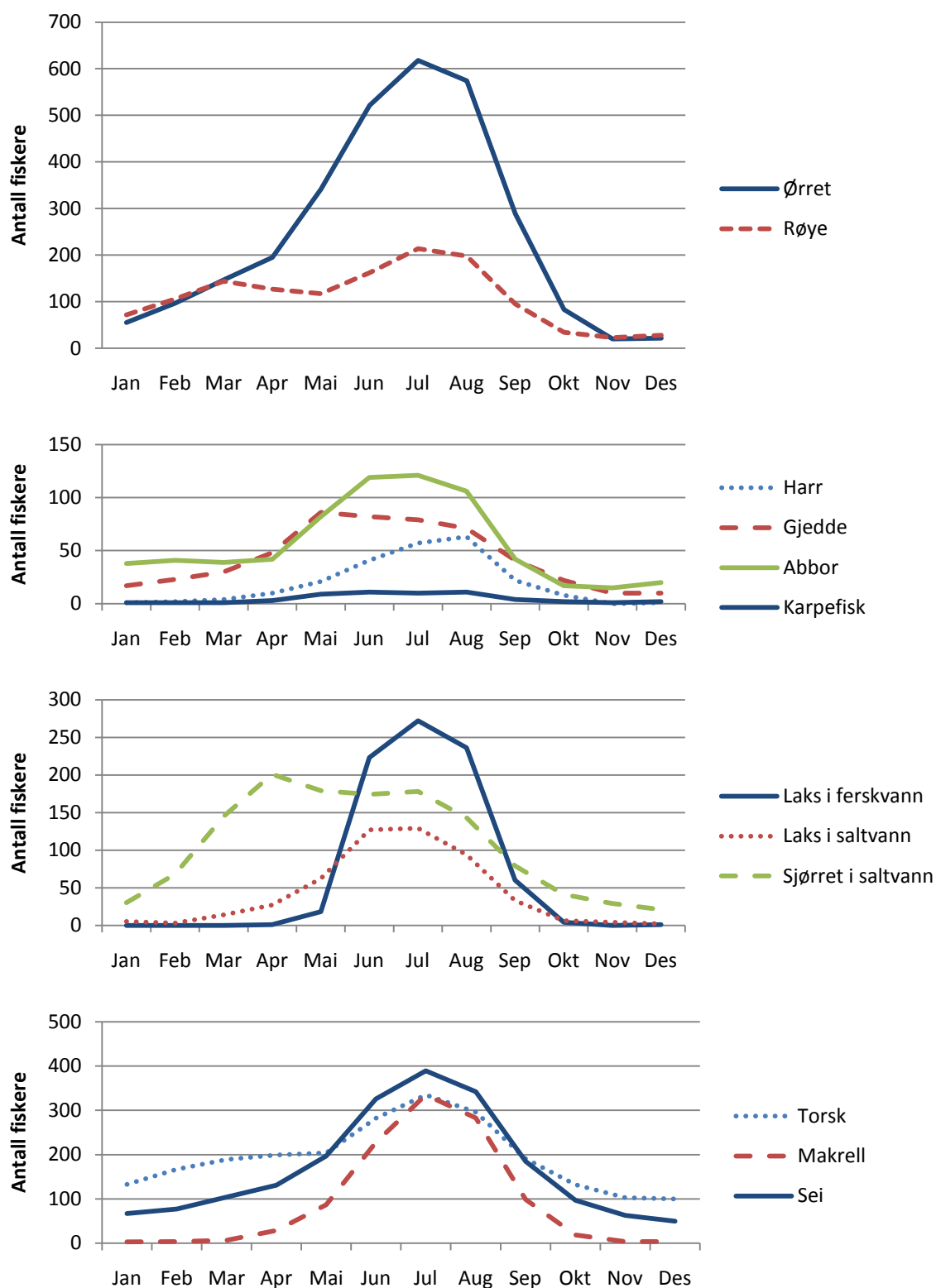
De mest populære sportsfiskene blant informantene i undersøkelsen i 2008 var ørret (83 %), sjøørret (40 %), røye (37 %) og laks (32 %) (**figur 3.8**). Arter som abbor (20 %), gjedde (16 %) og harr (9 %) var det færre som fisker etter, spesielt sett i forhold til andelen av fiskerne som har artene i sitt nærområde. Den gjennomsnittlige fiskeinnsatsen for de som fisker etter arten var høyest for laks (11 dager) og ørret (9 dager). For de andre artene varierte fiskeinnsatsen mellom 6 til 7 dager.

Tallene fra undersøkelsen i 1992 er ikke direkte sammenlignbare fordi da var flere arter slått sammen i grupper. Den største forskjellen ser ut til å være at interessen for ørret (fra 64 til 83 %) og saltvannsfisk (fra 44 til 73 %) har økt, mens for de andre artene er det omtrent som før. Andelen som fisker laks og sjøørret er også omtrent den samme (37 % for laks og sjøørret i 1992).

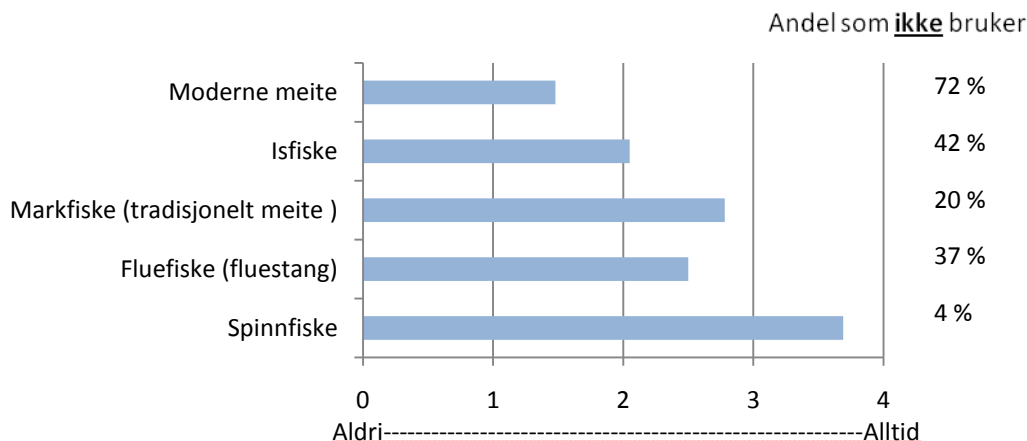
Figur 3.8. Andelen (%) fiskere som i 2007 fisker etter ulike fiskearter og andelen (%) av fiskerne som har arten i sitt nærområde (dagstur, n=927).

Perioden mai til september var høysesongen for fiske etter alle arter (**figur 3.9**). Det var imidlertid overraskende mange som også fisker utenom høysesongen. Spesielt på våren var det mange som fisket. I november og desember var det hovedsakelig sjøfiskerne som var i aktivitet.

Figur 3.9. Antall fiskere som fisker etter ulike arter gjennom året ($n=927$).

Spinnfiske med sluk, spinner, wobbler eller dupp og flue var det mest brukte redskapet under fiske (**figur 3.10**). Hele 96 prosent av fiskerne brukte disse redskapene. Det var omkring 60 prosent av de som spinnfisket "stort sett" (kategori 3) eller "alltid" (kategori 4). Fluefiske, hvor snøre utgjør kastevekten, var også mye brukt. Sekstire prosent av fiskerne brukte denne metoden. Omkring 1/3 av fiskerne brukte fluestang "stort sett" eller "alltid". Meitefiske ble brukt av litt flere, dvs av 80 prosent av fiskerne, men det ble ikke brukt så ofte. Omlag 1/3 av fiskerne brukte det "stort sett" eller "alltid".

Figur 3.10. Gjennomsnittsskår for ulike fiskemetoder blant de som bruker metoden (skala fra 1= sjelden til 4=alltid. Andelen som ikke bruker metoden eller redskapet er vist til høyre i figuren (n=927).

I 1991

brukte 43 prosent fluestang, 67 prosent spinnfiske, 51 prosent meitefiske, 38 prosent pilk/agn, 13 prosent havfiske og 27 prosent garn.

I 2007

brukte 63 prosent flue, 96 prosent sluk (spinnfiske), 80 prosent tradisjonelt meite, 28 prosent moderne meite, 58 prosent isfiske og 14 prosent garn fra sjelden til alltid. Det er flere som bruker flere redskaper (mer allsidig?).

3.5 Jegeren og fiskeren som forbruker

3.5.1 Jakt

De største utgiftene til jegerne var knyttet opp mot jaktkort eller terrengleie. Deretter kom utgifter til våpen og ammunisjon til jakta og jaktbekledning/sko/jaktutstyr/GPS (som også kan brukes til annet friluftsliv). Det brukes minst penger på leie av jakthund og hundefører, kun jakthund eller guide/kjentmann i forbindelse med jakta. Det gjennomsnittlige totalforbruket pr. år knyttet til jakt var i 2008 på om lag 16 500 kr pr. jeger.

3.5.2 Fiske

Det var 21 prosent som ikke betalte noe for fiskekort (fisket gratis) i 2007. Gjennomsnittet for de som kjøpte fiskekort var 1 000 kr for hele sesongen. Det var 8 prosent som ikke brukte penger på fiskeutstyr i 2007. I gjennomsnitt ble det brukt 2 100 kr på fiskeutstyr. Samlet forbruk på fiske i sesongen 2007 var 4 600 kroner. Sammenlignet med jakt er det mye som tyder på at fiskerne har underestimert kraftig eget forbruk i forbindelse med fiske.

I 1991

brukte fiskerne 719 kr på fiskekort (NOK 2007). Totalforbruket var 3 400 kr.

Det var 52 prosent som oppga at de har reist på ferie ifm fiske og 37 prosent oppga at de reiste på minst en slik ferie i 2007. Av de som reiste på fisketur, reiste drøyt 15 prosent på bare en tur, mens 20 prosent reiste på to turer og 15 prosent reiste på tre turer. I gjennomsnitt ble det brukt kr 8 600 i forbindelse med fiskeferie i sesongen 2007.

3.6 Motiver og holdninger

3.6.1 Motiver

Det var først og fremst "naturopplevelser", og deretter "å gjøre noe trivelig i felleskap med venner/andre" som ble rangert som de viktigste motivene for å jakte, mens "å pleie kontakt med forretningsforbindelse", "matauk" eller mye felt vilt ble rangert som de tre minst viktige motivene.

I undersøkelsen fra både 1992 og 2008, ble "naturopplevelse" rangert som den viktigste grunnen til å jakte. "Sosialt samvær" ble rangert som den minst viktigste grunnen for å jakte i 1991, mens to motiver i det sosiale aspektet ble rangert som den nest- og tredje viktigste grunnen for å jakte i 2008.

For de vanligste ferskvannsartene er det høyest tilfredshetsskår (på spørsmål om fisketilbudet i sitt nærområde) på ørret, laks (i ferskvann) og røye. I saltvann var det høyest tilfredshetsskår på sei og torsk. Det vare "fin natur" og "godt fiske" i området, samt inngrepsfritt område som var de tre viktigste faktorene ved valg av fiskeplass. Minst viktig var at det var "familievennlig", "tilrettelagt" eller "flere fiskearter i området".

Fiskerne var mest enige i påstanden om at det "var viktig å spise den fisken de fanget". Deretter kommer påstanden om at det var "positivt med bag-limit", "positive til innføring av soner i elver hvor kun fluefiske var tillatt" og at "fiskereglene begrenser antall fiskere i ett område". De var minst enige i at "fiskereglene ikke bør begrense antall fiskere i en elv" og at "selvfanget fisk var en viktig del av egen husholdning". Det var delt syn på reguleringer av fiske, etter som man har fisket anadrom laksefisk i ferskvann eller ikke. De som hadde fisket etter anadrom fisk var signifikant mer positive til reguleringer, sonering eller begrensninger av fisket, mindre opptatt av å fange mye fisk, men mer enige i at det var viktig å spise den fisken man fanget.

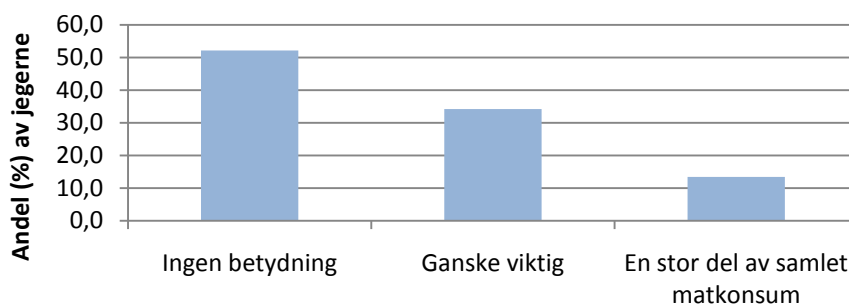
De friluftslivsaktivitetene som respondentene var mest interessert i, var turer til fots i skog og mark eller på fjellet, fisketurer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet. Mist interesse var det for mer ekstreme former for friluftsliv som fjellklatring, frikjøring i bratt terreng og elvepadling/rafting. I tillegg var rideturer i skog og mark eller på fjellet av liten interesse.

3.6.2 Fangst

Selv om naturopplevelse og andre motiver oppgis som viktige grunner for å jakte, er neppe fangsten helt uten betydning. **Figur 3.11** viser at selv om betydningen av å ha med fangst hjem ikke skårer særlig høyt, så er den heller ikke helt uten betydning. I tillegg oppgir 1/3 av jegerne at viltkjøtt utgjør en viktig del av husholdningen (**figur 3.12**).

Figur 3.11 Gjennomsnittsskår for ulike påstander om fangst for jaktoplevelsen vurdert på en skala fra 1= helt uenig til 5=svært enig (n=672).

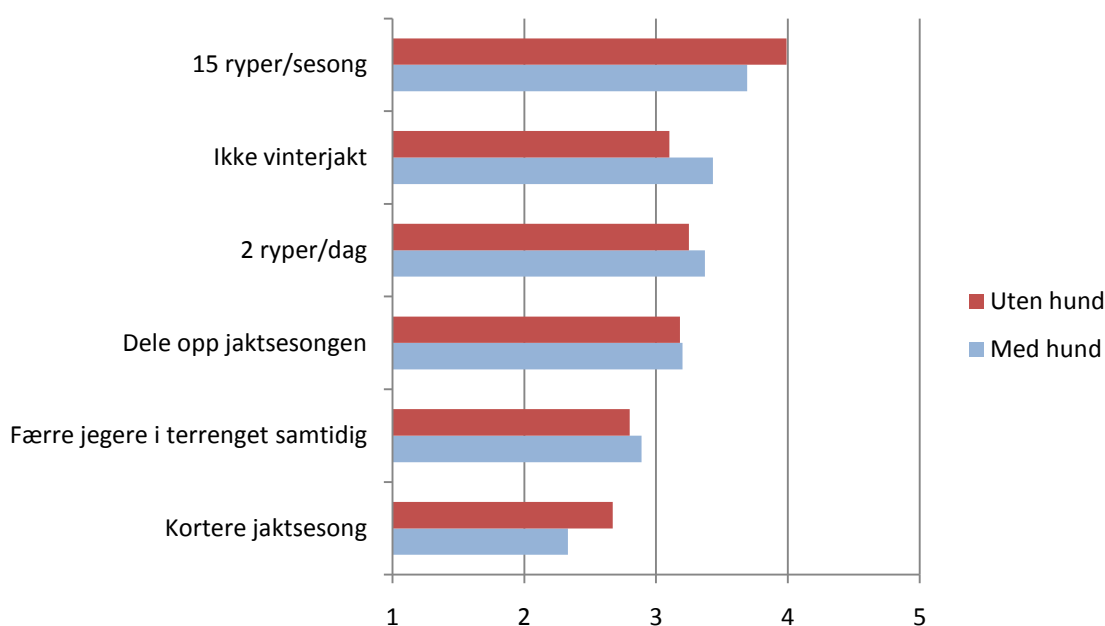
Figur 3.12. Andelen av jegerne (%) fordelt på kategorier av hvor stor betydningen viltkjøttet har i deres husholdningen (n=672).

3.7 Reguleringer

3.7.1 Jaktreguleringer

Data som presenteres i dette kapitlet er hentet fra NINA rapport 379 (Andersen m. fl. 2008). I denne undersøkelsen, som omfatter intervju med nesten 6 prosent av alle landets rypejegere (n=2 823) ble det spurt om synet på en rekke beskatningsreguleringer som er vanlig å bruke, eller som kan anvendes i forvaltning av småvilt. Jegerne ble deretter delt inn i to grupper, etter om de jaktet med hund eller ikke. Vi sammenlignet gjennomsnittsskåren mellom gruppene på de enkelte spørsmålene. Har man en gjennomsnittsskår på mer enn 3 er denne gruppen mer enig enn uenig i påstanden og mindre enig dersom gjennomsnittsskåren er under 3.

Vi ser at den mest foretrukne uttaksbegrensningen var sammenfallende for begge grupper jegerne, nemlig en årlig totalkvote (som i dette eksempelet var på 15 ryper/sesong). For jegere med hund, var det mer ønskelig å kutte ut vinterjakt, enn å ha en dagskvote på 2 ryper/dag. Jegere uten hund foretrekker en kvote på 2 ryper/dag fremfor å dele opp jaktseasonen eller å kutte ut vinterjakt (**figur 3.13**). En t-test viste at det var statistisk sikre (signifikante, $p < 0,05$) svarforskjeller mellom gruppene på de følgende beskatningsreguleringer: "15 ryper/sesong", hvor de som jakter uten hund var mer enige i dette. Når det gjelder "kortere jaktseason" er de med hund mest uenige i dette. Jegere med hund var også mest enig i at "mulighet for vinterjakt fjernes".

Figur 3.13. Rypejegerenes vurdering av ulike former for uttaksbegrensninger. Skala for gjennomsnittsskår: 1 = "Helt uenig" og 5 = "Helt enig" (n=672).

Den minst foretrukne uttaksbegrensningen for begge grupper er å "korte ned jaktseasonen om høsten", slik det gjøres enkelte steder. Dette slår sterkest ut for jegere med hund, siden denne gruppen trolig ønsker å benytte hunden så mye som mulig ut over høsten. Videre er å redusere antall jegere i terrenget samtidig heller ikke spesielt populært. Dette kan tyde på at jegerne generelt ikke opplever at jegeretettheten i norsk rypefjell er spesielt høy, eller at man er redd for selv ikke å få slippe til i terrenget. Å forby jakt etter jul (ikke vinterjakt) er også en måte å korte ned jaktseasonen på, selv om dette ikke slår like sterkt ut som "å korte ned jaktseasonen om høsten" (**figur 3.13**).

Trettiseks prosent av respondentene mener at en årlig kvote på 10 ryper/år er nok, mens 60 prosent og 82 prosent av jegerne mener at henholdsvis 20 ryper/år og 30 ryper/år er nok. Kvoter på 10 ryper/år eller mer har stor grad av aksept blant jegerne (skår på 3,7), mens en kvote på 5 ryper/år ikke er like akseptabelt (skår på 2,9). På spørsmål om hva jegerne syntes størrelsen på en årlig kvote burde være, var gjennomsnittet 17,3 ryper/år (S.E. $\pm 0,2$) (**tabell 3.1**).

Det ble også stilt spørsmål om ønsket kvote knyttet til jaktkortet (**tabell 3.2**). Det vil si at man gjennom kjøp av et jaktkort kjøper seg retten til å felle et gitt antall ryper. Dette er samme prinsipp som man har innen enkelte former for storviltjakt. Vi ser samme tendens her, at akseptgraden er større for kvoter på 10 ryper eller mer per jaktkort.

Tabell 3.1. Jegernes oppfatning om akseptable kvotestørrelser vurdert på en skala fra 1= svært uvillig til 5= svært villig.

Årlig kvote	N	Skår
5 ryper/år	2 321	2,9
10 ryper/år	2 326	3,7
20 ryper/år	2 281	4,3
30 ryper/år	2 255	4,4

Tabell 3.2. Aksept for ulike kvotestørrelser knyttet opp til jaktkortet vurdert på en skala fra 1= svært uvillig til 5= svært villig.

Kvote per jaktkort	N	Skår
5 ryper/kort	819	2.7
10 ryper/kort	828	3.3
20 ryper/kort	820	3.8
30 ryper/kort	811	4.0

Hvor villige ville jegerne vært til å overholde ulike kvotestørrelser? Vi lagde et scenario på dette med spørsmål om hvordan jegerne ville forholde seg til ulike kvoter. Jegerne ble bedt om å vurdere ulike kvotestørrelser der de ville ha jaktet og overholdt kvoten, jaktet, men ikke overholdt kvoten og til slutt latt være å dra på jakt. Resultatet av gjennomsnittskåren ble som følger: Ved kvoter på 13,3 ryper eller mer, ville de ha jaktet og overholdt den fastsatte kvoten. Ved kvote på 8,5 ryper ville de ha jaktet, men ikke overholdt den fastsatte kvoten. Dersom kvoten var 6,6 ryper, ville de ha latt være å dra på jakt (**tabell 3.3**).

Tabell 3.3. Ved hvilke kvotestørrelse jegerne ville ha...

	N	Kvote
...Jaktet og overholdt kvoten	1 406	13,3
...Jaktet, men ikke overholdt kvoten	839	8,5
...Latt være å dra på jakt	864	6,6

Det var også ett spørsmål som omhandlet kvotestørrelse, men spørsmålet var da snudd om, slik at respondentene markerte hvordan de ville forholde seg til de ulike kvotestørrelsene (**tabell 3.4**). Ved kvote på 5 ryper, ville litt over halvparten av jegerne overholdt kvoten, og $\frac{1}{4}$ av jegerne ville latt være å dra på jakt. Dersom kvoten var 10 ryper ville $\frac{3}{4}$ av jegerne respektert kvoten og bare 10 prosent ville latt være å dra på jakt. Andelen jegere som ikke ville overholdt den fastsatte kvoten reduseres også med ca 10 prosent når kvoten økes fra 10 til 20 ryper eller mer. Ved kvote på 20 ryper eller mer ville 9 av 10 jegere respektert kvoten, og ytterst få jegere ville latt være å dra på jakt. De som har kryssset av for at de ville latt være å dra på jakt, er sannsynligvis generelt motstandere av alle former for kvoter eller andre former for beskatningsreguleringer.

Tabell 3.4. *Hvordan jegerne ville forholdt seg til ulike kvotestørrelser.*

Årlig kvote	Overholdt den fastsatte kvoten	Jaktet, men ikke overholdt den fastsatte kvoten	Latt være å dra på jakt
	(%)	(%)	(%)
5 ryper (n=452)	53,9	18,5	27,6
10 ryper (n=618)	73,9	15,4	10,6
20 ryper (n=761)	90,9	6,6	2,5
30 ryper (n=793)	95,5	3,3	1,2

3.7.2 Reguleringer av fiske

Det tiltaket som flest laksefiskere var positive til var knyttet til fredning av avsnitt av vassdrag der det tradisjonelt samles opp mye fisk (f eks oppgangshindrende høler). Det nest mest positive tiltaket var knyttet til innføring av mer *rettet fiske* mot de bestander/arter som tåler det, kombinert med krav om *gjenutsetting på øvrige arter*. På tredje og fjerde plass var tiltak som handlet om å begrense antallet fisk som kunne bli avlivet ved *sesongkvote* og *innsatsbegrensninger* ved begrensning gjennom tak på *antall fiskere* eller *antall fiskedøgn* i et gitt vassdrag. Det femte mest populære tiltaket var knyttet til *redskapsbegrensninger* som favoriserte "lette redskaper" som flue med flytesnøre eller flytende dupp, eller mark uten søkke. Tiltakene *sesongkvote* per vassdrag basert på prognoser for innsig av mellom- og storlaks og begrense fiskeinnsats gjennom døgnfredning var fiskerne marginalt positive til.

Det tiltaket som laksefiskerne var mest negative til er innføring av kun fang og slipp som hovedregel i alt elvefiske etter laks, sjørret og sjørøye. Ukefredning der en dag per uke fredes er et annet reguleringstiltak som er lite populært. Begrensning av redskapsbruk til at kun fluefiske er tillatt er heller ikke populært. Fiskerne er også gjennomgående negative til innføring av sesonginnkorting både i starten og i slutten av sesongen. Standardkvoter på en fisk per døgn og en laks og en sjørret/sjørøye er fiskerne i undersøkelsen også skeptiske til.

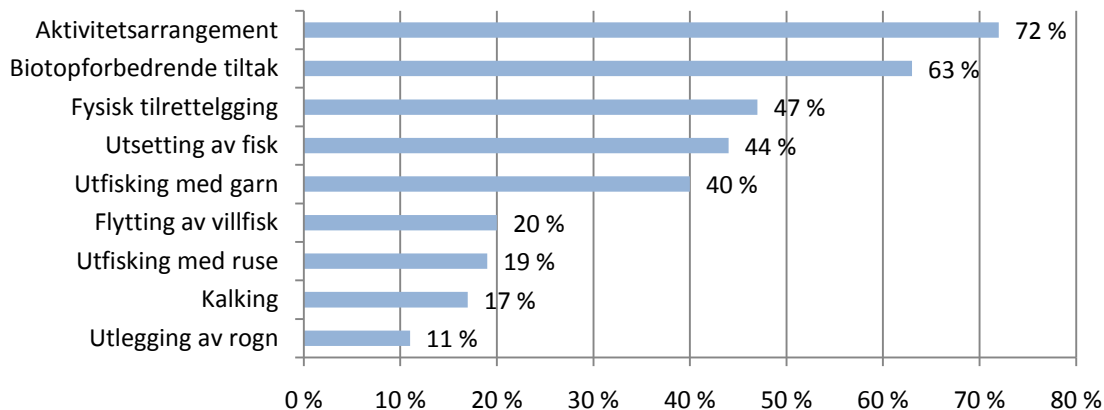
Ikke uventet er fluefiskerne mer positive til redskapsbegrensninger som begrenser annet fiske, men de var også gjennomgående mer positive til kvoter. Det var ingen signifikant forskjell mellom fluefiskere og fiskere som benytter flere/andre redskaper når det gjelder reguleringer som går ut på å begrense lengden på sesongen eller frede deler av døgnet for fiske.

Fluefiskerne er naturlig nok mest enige i reguleringer som favoriserer fluefiske. Men de er også sterkere tilhengere av å frede deler av vassdraget ved oppgangshindrende høler eller å innføre mer rettet fiske mot arter som tåler det og med krav om gjenutsetting av øvrige arter. De er også mer positive til å innføre sesongkvote per fisker eller for vassdraget eller å begrense den totale fiskeinnsatsen i vassdraget enn fiskere som benytter flere redskaper. Fiskere som benyttet flere redskaper, forholdt seg mer positiv til sesonginnkorting i slutten av sesongen, sammenlignet med rendyrkede fluefiskere.

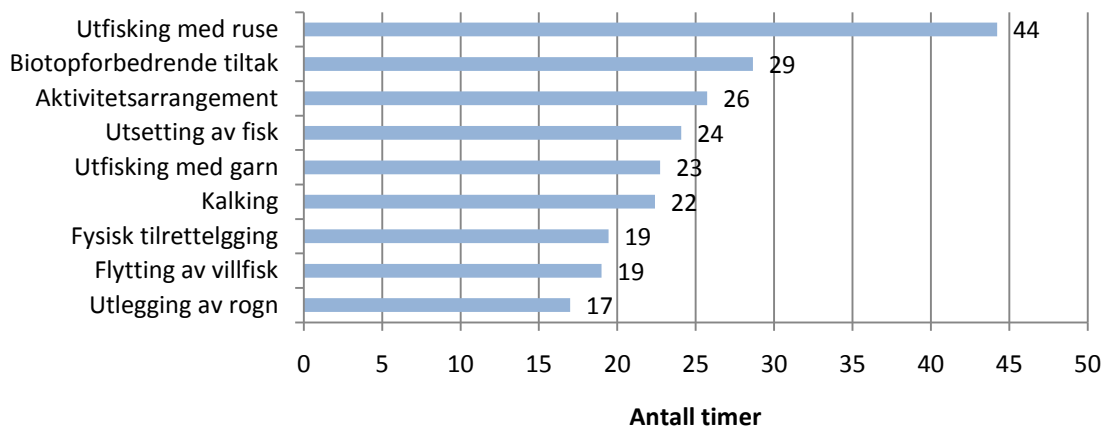
De påstandene som respondentene var mest enige i, er at fiske er en "allmannsrett" og bør være billigst mulig, og at de klarer seg på egen hånd og ikke er interessert i å betale for annet enn fiske. Påstanden om at "fisketurisme har stengt allmennheten ute i enkelte elver", at "fisketurisme vil føre til at prisen på fisketillatelse stiger" og "at fisketurisme vil gjøre gode fiskeopplevelser til en kostbar vare som bare et fåtall har råd til", har alle en skår som ligger mellom nøytral og enig. Respondentene er minst enig i påstandene om at tilrettelegging vil føre til at man sparer tid, vil fange mer fisk, eller fiske oftere/mer.

3.8 Fisketiltak

Det var 12 prosent av fiskerne som hadde deltatt i arbeidet med ulike fisketiltak. Aktivitetsarrangementer hadde flest deltatt på (72 %) (**figur 3.13**). Det vanligste fiskestelltiltaket var biotopforbedringer (63 %). Utfisking var det tiltaket de bruker mest tid på (**figur 3.14**).

Figur 3.13. Andelen (%) av medlemmene som hadde deltatt i ulike former for fisketiltak. Andelen er regnet ut fra de som har deltatt fisketiltaksarbeid (n=134).

Figur 3.12. Antall timer medlemmene i gjennomsnitt har brukt på ulike former for fisketiltak. Timer er beregnet ut fra de som har deltatt fisketiltaksarbeid (n=134).

I 1991

var det 22 prosent av informantene som hadde deltatt i arbeidet med fisketiltak.

I 2007

Var det 12 prosent av informantene som hadde deltatt i arbeidet med fisketiltak. Andelen som deltar i fisketiltak er nesten halvert.

3.9 Forholdet til NJFF og andre

Informantene ble spurt om hvor fornøyd de var med informasjonen som gis fra NJFF. Det viste seg at respondentene var mest fornøyd med NJFF som organisasjon samlet, deretter kommer administrasjonen sentralt og lokallag. De var minst fornøyd med Fylkeslagsnivået.

Det er størst grad av tillit til egen organisasjon, deretter kommer forskere/biologer og jegere. Det er minst tillit til Stortingspolitikere, aviser/tv og lokalpolitikere.

Det som får høyest skår når det gjelder rovviltforvaltningen, dvs. det de etter egen vurdering har mest kunnskap om, er størrelsene på rovviltbestandene. Deretter kommer "prosedyren knyttet til å fatte vedtak om jakt og felling av rovvilt" og "de ulike aktørene i rovviltforvaltningen". Forvaltningsregionene er det som respondentene har minst kunnskap om. Respondentene mener at samtlige bestander av rovvilt bør reduseres noe i forhold til dagens nivå. Når det gjelder bjørn, jerv og gaupe mener om lag 40 prosent at bestandene bør beholdes som i dag, og ca 1 prosent mener at disse artene bør fjernes helt. For ulv mener bare 29 prosent at bestanden bør beholdes som i dag, men her finner vi at hele 14 prosent mener at arten bør fjernes helt og at tilsvarende andel (14 %) mener at bestanden bør økes mye.

4 Trender innen jakt og fiske – oppsummering

Undersøkelsene som ble gjennomført i 1992, 2008 og 2009 er bare delvis sammenlignbare, men noen trender kan pekes på:

- Andelen som både jakter og fisker var gått ned med 13 prosent til 58 prosent, dvs. flere medlemmer som bare jakter eller bare fisker.
- Det har blitt flere medlemmer som fisker, men andelen har gått ned med 10 prosent til 81 prosent.
- Nasjonalt er det i følge SSB en svak nedgang i antall fiskere. Nedgangen er størst blant de yngste fiskerne (< 35 år), mens den er stabil for fiskeren mellom 35 og 55 år. For de eldste fiskerne (>55 år) er andelen svakt økende.
- Fiskeinnsatsen er lik, men større andel som fisker færre dager og en svakt økende andel som fisker mer, polarisering i retning av to grupper; (1) delvis interessert og (2) entusiaster.
- Fiskerne ser ut til å bruke flere metoder og redskapstyper enn i 1991 og spesielt øker andelen som fisker med fluestang.
- Andelen av medlemmene som bruker garn og oter er nær halvert siden 1991.
- Andelen som bare jakter i NJFF er økt fra 9 til 20 prosent.
- Det er en økning i andel som jakter med hund på 10 prosent, sammenlignet med 1991. Det er nå flere som jakter med hund enn uten hund.
- Flere storviltjegere og færre kombijegere; jegerne blir mer spesialiserte?
- Det brukes noe mindre tid på jakt nå enn før, større andel som jakter mellom 1-5 dager.
- Økende andel som driver skytetrening med hagle og rifle, sammenlignet med 1991.
- Det sosiale aspektet ved jaktutøvelse er viktigere i 2007 sammenlignet med 1991.
- Økning i forbruk knyttet til utstyr og utøvelse av jakt og fiske.
- Dugnadsinnsatsen har omtrent blitt halvert siden 1991.
- Andel som avlegger jegerprøven og andel som betaler jegeravgift samme år, holder seg relativt stabilt.

5 Referanser

- Andersen, O., Kaltenborn, B.P., Pedersen, H.C., Storaas, T., Faye-Schjøll, E. & Solvang, H. Spørreundersøkelse blant rypejegere etter jaktseasonen 2006/07. -Datagrunnlag og noen sentrale funn fra Rypeforvaltningsprosjektet 2006-2011. - NINA Rapport 379: 44 s.
- Dervo, B.K. 2002. Ny forvaltningsmodell for vilt og fisk. Evaluering av prosjektet "Lokal forvaltning av de utnyttbare vilt- og fiskeressursene 1996 - 1999". - NINA Oppdragsmelding 712. 81 s. Trondheim, Stiftelsen for naturforskning og kulturminneforskning.
- Odden, A. 2008. Hva skjer med norsk friluftsliv? En studie av utviklingstrekk i norsk friluftsliv 1970-2004. Doktoravhandling ved NTNU 2008:289.
- Tangeland, T., Andersen, O., Aas, Ø. & Fiske, P. 2008. Elvefiske etter anadrome laksefisk i Norge seasonen 2008. Fiskevaner, fangst, innsats og holdninger til fangstreguleringer, herunder fiskernes syn på reguleringene for seasonen 2008. NINA rapport 545: 86 s.

Vedlegg

I dette vedlegget finnes spørsmålene og tall for figurene presentert i kapittel 3 foran. Det er også noen tabeller og figurer ekstra i forhold til presentasjonen foran.

6.1 Hvor mange utøvere

Spørsmål til tabell 3.1. 1) Var du på jakt i 2007? og 2) Har du fisket i ferskvann eller saltvann i 2007? tabell 6.1.

Tabell 6.1. Antallet medlemmer som jaktet og eller fisket i 2007.

		Har du fisket i ferskvann eller saltvann i 2007?		
		Ja	Nei	Total
Var du på jakt i 2007?	Ja	673	154	827
	Nei	254	71	325
Total		927	225	1152

Spørsmål: Betalte du jegeravgiften i 2007?

Det var 900 (78 %) som betalte jegeravgiften i 2007, men bare 827 (72%) som var på jakt. Det var 61 (6 %) jegere som betalte jegeravgiften, men som ikke jaktet. Det var 2 % som jaktet, men som ikke betalte jegeravgiften. Dette er noe lavere enn tall fra SSB, som viser at andelen jegere som ikke jakter selv om de har løst jegeravgiften er omtrent 20 prosent.

6.2 Før jakt- og fisketuren

6.2.1 Trening

Spørsmål til tabell 6.2: 1) Hvor mange dager den siste måneden har du hatt en prat med venner om jakt? 2) Hvor mange dager/ganger brukte du på deg selv til forberedelser før jakta (mosjonering, skytetrening etc)? 3) Hvor mange ganger har du vært ute for å se etter vilt, sporet vilt og lignende før jakt sesongen? 4) Dersom du jakter med fuglehund, omtrent hvor mange dager brukte du på jaktrelatert trening av hunden før siste jakt sesong? 5) Dersom du jakter med elghund eller harehund, omtrent hvor mange dager brukte du på jaktrelatert trening av hunden før siste jakt sesong?

Tabell 6.2. Andel (%) av jegerne med ulike former for forberedelser til jakta (antall dager/ganger) fordelt på ulike kategorier av antall dager/ganger med trening.

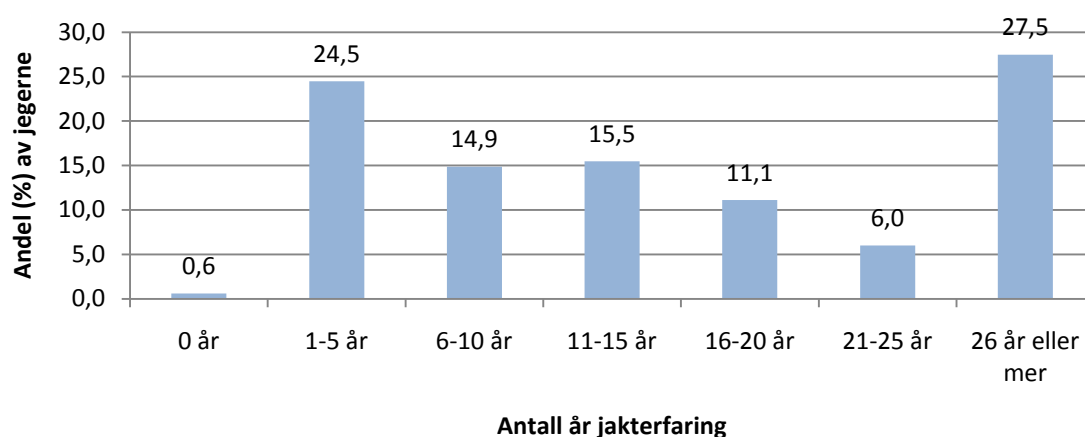
Kategori	Ikke relevant	0	1	2-5	6-10	11-20	21-30	>30
Jaktprat	2,1	4,4	5,0	33,3	27,6	18,5	6,2	2,9
Egne forberedelser	7,8	5,5	1,5	18	19,9	18,7	9,4	19,2
Sporing	7,2	27	2,6	26,3	19,8	7,9	3,2	6,0
Fuglehund trening	44,7	7,7	0,9	6	10,3	10,9	7,4	12,0
Elg/harehund trening	60,2	7,7	0,3	4,3	7,7	9,4	3,7	6,7

Spørsmål til tabell 6.3: 1) hvis du jakter småvilt, omtrent hvor mange treningsskudd skjøt du på leirduebanen før forrige jakt sesong? og 2) hvis du jakter storvilt, omtrent hvor mange skudd skjøt du på riflebanen før forrige jakt sesong? (obligatoriske treningsskudd for storviltjegerne er ikke inkludert)

Tabell 6.3. Andel (%) av jegerne og antall treningsskudd

.Antall trenings- skudd	Andel av småviltjegerne	Antall småvilt- jegere	Andel av hjorteviltjegerne	Antall hjorteviltjegerne
Ikke relevant	-	86	-	175
0	18,8	102	4,7	18
1- 25	7,2	39	1,6	6
26 - 50	12,9	70	32,4	125
51 - 100	14,0	76	24,1	93
101 - 200	16,2	88	16,8	65
201 - 300	7,9	43	5,7	22
301 - 500	11,0	60	6,2	24
501 - 1000	5,5	30	3,1	12
> 1000	6,4	35	5,4	21
Sum	100 %	629	100 %	561

Spørsmål til figur 6.1: Hvor mange år har du vært jeger?

Figur 6.1. Andel av jegerne (%) fordelt på ulike kategorier av antall år med jakterfaring.

6.2.2 Infokilder

Spørsmål til tabell 6.5: Hvor viktig er følgende informasjonskilder for deg når du skal finne et nytt sted å reise til for å fiske?

Tabell 6.5. Frekvens og gjennomsnittsskår informasjonskilder om fiske (1=svært uviktig til 5=svært viktig).

	Frekvens (%)					Snitt
	Svært uviktig	Uviktig	Nøytral	Viktig	Svært viktig	Skår
Tips fra venner og familie	1,6	4,1	17,6	53,6	23,1	3,9
Tips fra fiskekollegaer	1,8	3,0	21,9	49,3	24,0	3,9
Informasjon fra personal i en sports-fiskebutikk	8,5	9,9	35,1	42,3	4,3	3,2
Artikkel i et fiskeblad	9,6	11,4	34,1	39,3	5,6	3,2
Annonse i fiskeblad (Jakt & Fiske, Alt om fiske, Villmarksliv og lignende)	12,2	18,2	35,2	30,8	3,6	3,0
Bøker	11,7	17,1	40,2	28,0	3,0	2,9
Artikkel i en avis	12,5	17,7	40,4	27,7	1,7	2,9
Felles internettside for området	16,0	16,2	38,3	25,2	4,3	2,9
Informasjon på lokalt turistkontor	16,3	16,1	39,1	25,6	2,9	2,8
Turistbrosjyrer	15,6	18,0	40,9	23,4	2,2	2,8
Diskusjonsforum på internett	19,2	20,8	38,1	18,1	3,8	2,7
Annonse på internett	18,8	24,1	37,9	17,4	1,7	2,6
Bedriftens internettside	23,1	23,8	44,0	8,3	0,8	2,4
Annonse i en avis	21,2	30,6	40,1	7,6	0,5	2,4
Annonse på tv	24,2	29,3	37,3	8,2	1,0	2,3
Reiselivsmesse	29,8	17,2	44,9	7,1	1,0	2,3
Annet	32,7	10,8	52,4	2,8	1,3	2,3
Annonse i radio	26,1	30,2	38,1	4,9	0,6	2,2

6.2.3 Kortkjøp

Spørsmål til tabell 6.5: Hva slags fisketillatelse har du kjøpt eller leid i 2007, og eventuelt hvor (annen type tillatelse er oftest at man har fått lov av grunneier, er grunneier selv eller fisket i sjøen eller ferskvann/store sjøer med fritt fiske eller tålt fiske, f. eks. Mjøsa).

Tabell 6.6. Andel (%) av fiskerne som har kjøpt ulike kategorier fiskekort gjennom en JFF, lokalt utsalgssted eller internett.

	Ikke kjøpt	Kjøpt			Sum kjøpt
		NJFF	Lokalt	Internett	
Sesong kort (n=843)	55,0	6,7	29,9	8,3	44,9
Ukekort (n=819)	81,3	1,0	14,2	3,5	18,7
Weekendkort (n=817)	81,4	0,7	15,8	2,1	18,6
Døgncort (n=833)	54,4	2,9	38,3	4,4	45,6
Leid egen strekning (n=813)	93,7	0,2	5,9	0,1	6,2
Annen type tillatelse (n=820)	93,3	0,5	5,6	0,6	6,7

Spørsmål: Hva slags område jaktet du siste sesong (2008)?

Tabell 6.7. Andel av jegerne som jakter på ulike kategorier grunn. I høyre kolonne er andelen av eiendomstypen i Norge (n=672).

Type grunn	Antall som har svart	Andel (%) av n=672	Andel (%) av utmarksarealet i Norge
Statsallmenning	192	28,6	12
Statsgrunn	142	21,1	35
Bygdeallmenning	98	14,6	3
Privat grunn	418	62,2	49
Kombinasjoner	114	17,0	

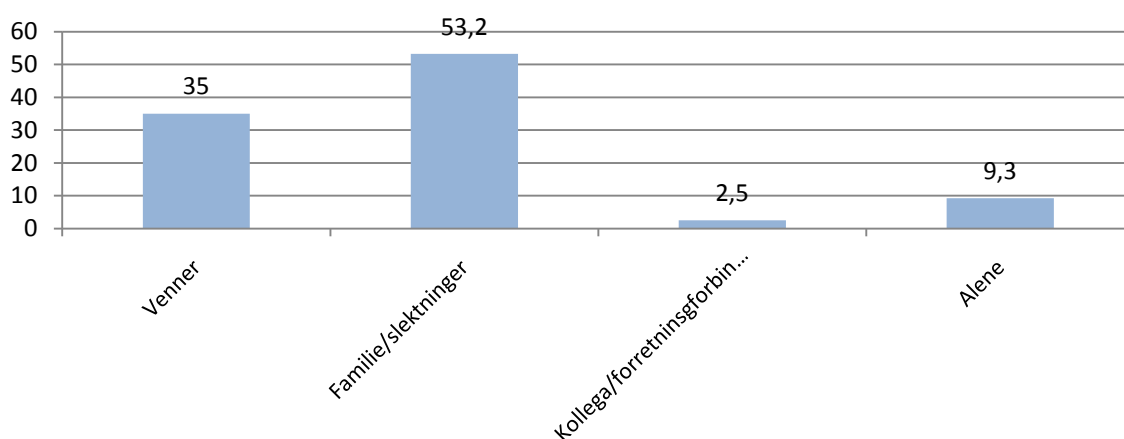
6.2.4 Hvem jakter man sammen med

Spørsmål til tabell 6.8: Hvordan jakter du?

Tabell 6.8. Hvem man jakter sammen med (i prosent)?

	Jakter sammen med			Sum Sammen med
	aldri	av og til	vanligvis	
Alene	16,7	58,8	22,2	81,0
Sammen med et familiemedlem	28,1	44,0	24,9	68,9
Sammen med slektninger	36,6	49,1	10,9	60,0
Sammen med venner	6,8	39,6	51,6	91,2
Sammen med kollegaer/forretningsforbindelser	67,0	25,9	3,4	29,3
Sammen med venn(er) som har jakthund	32,7	44,8	19,8	64,6
Sammen med flere	20,4	45,8	31,1	76,9

Spørsmål til figur 6.2: Hvis du tenker tilbake på første gang du var på jakt, hvem dro du sammen med?

Figur 6.2 Hvem man var sammen med første gang på jakt.

6.3 Viltarter og jaktinnsats

Spørsmål til tabell 6.9: Hva jakter du mest?

Tabell 6.9. *Hva man jaktet mest på i 2008.*

	N	%
Mest småvilt	384	57,5
Mest storvilt	150	22,5
Både små- og storvilt	134	20,0
Total	668	100
Ikke svart	4	
Total	672	

Spørsmål til tabell 6.10: Hvor mange dager jaktet du på disse småvilt og hjortevilt artene i løpet av 2008?

Tabell 6.10. *Gjennomsnitt antall dager som er brukt på å jakte etter ulike arter for de som har jaktet etter arten, antall deltakende jegere i utvalget og andel av utvalget (%) som jakter på arten.*

Art	Antall dager i gjennomsnitt	Antall jegere som har jaktet etter arten	Andel (%) av utvalget (n=672) som jakter arten
Hare	9,67	177	26,3
Skogsfugl*	7,87	405	60,3
Bever	5,03	39	5,8
Mink	20,56	45	6,7
Mår	23,38	42	6,3
Ender	6,18	123	18,3
Gjess	4,82	109	16,2
Rødrev	11,33	142	21,1
Elg	12,07	218	32,4
Rein	5,80	40	6,0
Hjort	12,47	158	23,5
Rådyr	10,74	219	32,6
Jerv	9,08	12	1,8
Gaupe	4,82	38	5,7

* I spørreskjemaet ble det kun stilt spørsmål om skogsfugl og ikke rype eller hønsfugl. Mange har imidlertid oppfattet spørsmålet som om skogsfugl var en samlekategori for all hønsfugl.

6.4 Fiskearter, innsats og redskapsbruk

Tabell 6.11 viser svarene på 4 ulike spørsmål i spørreskjemaet om fisk. Spørsmål: 1) Betalte du fiskekravgiften for fiske etter anadrome laksefisk (laks, sjøørret sjørøye) i 2007? 2) Har du fisket i ferskvann eller saltvann i 2007? 3) Fisket du etter anadrome laksefisk i ferskvann i 2007? 4) Fisket du etter anadrome laksefisk i saltvann i 2007? Spørsmålene ble brukt for å dele opp fiskerne i ulike segmenter.

Tabell 6.11. Andel (%) av informantene som har fisket i ferskvann, betalt fiskeravgiften og fisket etter anadrome laksefisk.

	n	%
Fisket i ferskvann eller saltvann	927	81
Betalte fiskeavgiften	405	35
Fisket anadrom fisk i ferskvann	355	31
Fisket anadrom fisk i saltvann	259	23

Spørsmål til tabell 6.12: Hvor mange dager drev du med ferskvannsfiske i 2007 (totalt antall dager)?

Tabell 6.12. Andelen (%) av fiskerne som fisket etter innlandsfisk fordelt på ulike kategorier av fiskeinnsats.

	n	%
Ingen	114	12,3
1-5 dager	287	31,0
6-10 dager	185	20,0
11 -15 dager	94	10,1
16 -20 dager	85	9,2
21 - 25 dager	44	4,7
26 - 29 dager	20	2,2
30 - 40 dager	44	4,7
Mer enn 41 dager	54	5,8
Total	927	100,0

Spørsmål til tabell 6.13: Hvor mange dager drev du med saltvannsfiske i 2007 (totalt antall dager)?

Tabell 6.13. Andelen (%) av fiskerne som fisket etter saltvannsfisk fordelt på ulike kategorier av fiskeinnsats.

	n	%
Ingen	247	26,6
1-5 dager	327	35,3
6-10 dager	156	16,8
11 -15 dager	75	8,1
16 -20 dager	40	4,3
21 - 25 dager	23	2,5
26 - 29 dager	12	1,3
30 - 40 dager	20	2,2
Mer enn 41 dager	27	2,9
Total	927	100,0

Spørsmål til tabell 6.14: Hvor mange dager fisket du etter disse artene i 2007?**Tabell 6.14.** Andelen (%) av fiskerne som fisket etter ulike arter fisk fordelt på ulike kategorier av fiskeinnsats. Antall dager i gjennomsnitt til høyre.

Art	Frekvens (%)					Antall dager i gj.sn. for de som fisker etter arten
	Aldri	1-5 d	6-10 d	11-20 d	> 20 dager	
Ørret	16,9	38,0	20,3	13,2	11,7	9
Røye	63,2	22,9	7,9	3,3	2,7	7
Harr	90,7	6,0	2,4	0,5	0,3	6
Gjedde	84,0	12,0	2,4	0,8	0,9	6
Abbor	80,3	12,7	3,7	2,0	1,3	7
Karpefisk	97,7	1,2	0,8	0,0	0,3	8
Laks i ferskvann	67,9	13,2	7,6	4,3	7,1	11
Laks i saltvann	79,1	14,1	3,8	1,8	1,2	6
Sjørret i saltvann	60,3	22,9	9,2	4,1	3,6	7
Torsk	36,5	37,5	14,6	6,1	5,3	7
Makrell	52,5	29,6	11,1	4,5	2,3	6
Sei	42,2	33,5	13,7	6,1	4,4	7

Spørsmål til tabell 6.15: Når på året fisker du etter de ulike fiskeartene?**Tabell 6.15** Antall fiskere som fisker etter ulike arter gjennom året. n = 927

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Ørret	55	97	147	195	341	521	618	574	289	83	20	22
Røye	72	106	144	127	117	162	214	198	95	34	23	28
Harr	1	2	4	10	21	41	57	63	22	8	0	1
Gjedde	17	23	30	48	86	82	79	71	41	22	10	10
Abbor	38	41	39	42	82	119	121	106	42	17	15	20
Karpefisk	1	1	1	3	9	11	10	11	4	2	1	2
Laks i ferskvann	0	0	0	1	18	223	272	236	60	4	0	1
Laks i saltvann	5	3	14	27	62	127	129	94	33	6	4	2
Sjørret i saltvann	30	68	145	201	179	174	178	143	79	41	29	21
Torsk	133	167	189	199	204	282	335	296	191	132	103	100
Makrell	3	4	7	29	87	228	335	283	99	19	4	4
Sei	67	77	104	131	197	326	389	342	185	97	63	50

Spørsmål til tabell 6.16 Hvilke fiskeredskaper og/eller fiskemetoder benytter du deg av når du fisker?

Tabell 6.16. Frekvens (%) for bruken av ulike redskapstyper vurdert på en skala fra aldri til alltid. Gjennomsnittsskår for de ulike fiskemetodene ute til høyre (n = 927).

<i>Redskap/metode</i>	<i>Aldri</i>	<i>Sjelden</i>	<i>Noe</i>	<i>Stort sett</i>	<i>Alltid</i>	<i>snittskår</i>
Spinnfiske med sluk, spinner, wobbler eller dupp og flue	4,2	6,6	22,9	49,1	17,3	3,7
Markfiske (tradisjonelt meite med eller uten søkke)	20,4	17,6	32,8	21,7	7,6	2,8
Flue med snøre som kastevekt (fluestang)	36,8	14,9	20,2	18,2	9,9	2,5
Isfiske	42,2	24,9	21,8	7,6	3,6	2,1
Moderne meite (naturlig agn og foring)	72	14,8	8,7	2,8	1,7	1,5
<i>Annet</i>	59	12,9	20,5	5,2	2,4	1,8

Annet redskap er garn (113), oter (86), dorg (18), harpe (17), pilk (12). Snik, juksa, markdrag, teiner hadde alle mindre enn 10 observasjoner. Det er også mange som har rapportert flere typer annet redskap, for eksempel garn og oter sammen.

6.7 Jegeren og fiskeren som forbruker

6.7.1 Jakt

Spørsmål til tabell 6.17: Angi for hver post som er aktuell nedenfor omtrent hvor mye penger du brukte i forbindelse med siste jakt sesong (skriv inn ca kronebeløp i hele tall, kun tall).

Tabell 6.17. Gjennomsnittlig forbruk i NOK 2007 på ulike kategorier utgifter i forbindelse med jakt.

<i>Utgiftskategorier</i>	<i>Snitt i NOK 2007</i>
Jaktkort/leie av terreng	4 625
Utgifter til våpen og ammunisjon til jakta	3 898
Jaktbekledning/sko/jaktutstyr/GPS som også kan brukes til annet friluftsliv	2 515
Transport fra hjem til jaktsted	1 424
Mat/forbruksvarer kjøpt på hjemstedet før jeg reiste på jakt	1 415
Mat/forbruksvarer kjøpt lokalt på stedet jeg jaktet	1 059
Andre jaktrelaterte utgifter	797
Utgifter til overnatting (leie av husvære etc.) under jakta	768
Kursing før jakta (hundekurs, skytekurs, jaktkurs osv.)	332
Andre tjenester knyttet til selve jakta (transport inn til jaktterrenget, servering med mer.)	197
Leie av guide/kjentmann i forbindelse med jakta	25
Leie av jakthund	9
Leie av jakthund og hundefører	7
Sum	17 071

6.7.2 Fiske

Spørsmål til tabell 6.18: Hvor mye betalte du til sammen for fiskekortene du kjøpte i 2007?

Tabell 6.18 Forbruk på fiskekort i 2007.

	Antall fiskere	Andel (%)
Ingen ting	174	21,4
1 - 199 kr	101	12,4
200 - 399 kr	153	18,8
400 - 599 kr	132	16,2
600 - 799 kr	53	6,5
800 - 999 kr	37	4,6
1000 - 1999 kr	87	10,7
2000 - 2999 kr	30	3,7
3000 - 3999 kr	17	2,1
4000 - 4999 kr	5	,6
> 5000 kr	24	3,0
Total	813	100,0

Spørsmål til tabell 6.19: Hvor mye penger brukte du på fiskeutstyr i 2007?

Tabell 6.19 Forbruk på fiskeutstyr i 2007.

	Antall fiskere	Andel (%)
Ingen ting	76	8,2
1 - 499 kr	211	22,8
500 - 999 kr	173	18,7
1000 - 1499 kr	124	13,4
1500 - 1999 kr	67	7,2
2000 - 2499 kr	74	8,0
2500 - 2999 kr	25	2,7
3000 - 3499 kr	37	4,0
3500 - 3999 kr	12	1,3
4000 - 4499 kr	15	1,6
4500 - 4999 kr	11	1,2
5000 - 5999 kr	30	3,2
6000 - 6999 kr	12	1,3
7000 - 7999 kr	9	1,0
8000 - 8999 kr	10	1,1
9000 - 9999 kr	5	0,5
Mer eller lik 10000 kr	36	3,9
Total	927	100,0

Spørsmål til tabell 6.20: For hele fiskesesongen 2007 var mitt totale forbruk i forbindelse med ferskvannsfiske?

Tabell 6.20. Totale forbruk i forbindelse med fiske for hele sesongen 2007.

	Antall fiskere	Andel (%)
Ingen ting	42	5,2
1 - 999 kr	206	25,3
1000 - 1999 kr	163	20,0
2000 - 2999 kr	107	13,2
3000 - 3999 kr	64	7,9
4000 - 4999 kr	39	4,8
5000 - 5999 kr	34	4,2
6000 - 6999 kr	23	2,8
7000 - 7999 kr	13	1,6
8000 - 8999 kr	10	1,2
9000 - 9999 kr	16	2,0
10000 - 10999 kr	30	3,7
11000 - 12999 kr	6	0,7
13000 - 14999 kr	16	2,0
15000 - 24999 kr	24	3,0
> 25000 kr	20	2,5
Total	813	100,0

Spørsmål til tabell 6.21: Hvor mange fisketurer var du på i 2007, hvor du overnattet minst en natt?

Tabell 6.21. Antall overnattingsturer under fiske i 2007.

	Antall fiskere	Andel (%)
Ingen	3	1,0
1 tur	46	15,4
2 turer	61	20,5
3 turer	44	14,8
4 turer	35	11,7
5 turer	32	10,7
6 turer	20	6,7
7 turer	11	3,7
8 turer	8	2,7
9 turer	5	1,7
> 10 turer	33	11,1
Total	298	100,0

Spørsmål til tabell 6.22: Hvor mye penger brukte du samlet på disse ferieturene?

Tabell 6.22. Totale forbruk i forbindelse med fiskeferier i sesongen 2007.

	Antall fiskere	Andel (%)
Ingen ting	4	1,3
1 - 199 kr	4	1,3
200 - 399 kr	7	2,3
400 - 599 kr	9	3,0
600 - 799 kr	6	2,0
800 - 999 kr	10	3,4
1000 - 1999 kr	44	14,8
2000 - 2999 kr	42	14,1
3000 - 3999 kr	39	13,1
4000 - 4999 kr	30	10,1
5000 - 9999 kr	49	16,4
10000 - 14999 kr	20	6,7
15000 - 19999 kr	12	4,0
20000 - 29999 kr	8	2,7
30000 - 39999 kr	2	0,7
40000 - 49999 kr	2	0,7
50000 - 99999 kr	5	1,7
Mer eller lik 100000 kr	5	1,7
Total	298	100,0

6.8 Motiver og holdninger

6.8.1 Motiver

Spørsmål til tabell 6.23: I hvilken grad er følgende viktig for deg når du driver med din vanligste jaktform (storvilt eller småviltjakt).

Tabell 6.23. Rangering av motiver for å jakte. (1= meget liten betydning, 5= meget stor betydning).

	Snittskår
Fine naturopplevelser	4.64
Gjøre noe trivelig sammen med venner	4.25
Oppleve et spesielt fellesskap sammen med andre	3.91
Utvikle mine ferdigheter som jeger	3.87
Mye kontakt med vilt (ikke bare antall skuddsjanser)	3.85
Å kunne jakte uten å treffe andre jegere i samme område	3.32
Ta vare på tradisjoner	3.24
Å leve et "veidemannsliv"	3.16
Ivareta gamle tradisjoner	3.16
Mange skuddsjanser	2.97
Å få bruke tid sammen med hunden	2.95
Å få jakte i store terreng	2.84
Å holde kontakt med folk som kommer fra samme sted som meg	2.64
Mye felt vilt	2.61
Matauk	2.52
Å pleie kontakt med kolleger eller forretningsforbindelser	1.81

6.8.2 Fangst

Spørsmål til tabell 6.24: Hvor fornøyd er du med dagens fisketilbud etter følgende arter i ditt nærområde (dagsturavstand)?

Tabell 6.24. Frekvens og gjennomsnittskår for tilfredshet med fisketilbudet i nærområdet på en skala fra 1=meget misfornøyd til 5= meget fornøyd (n=927).

Art	Frekvens (%)					Arten finnes ikke i mitt nærområde	Snittskår
	Meget misfornøyd	Misfornøyd	Nøytral	Fornøyd	Meget fornøyd		
Ørret	1,9	3,9	22,3	37,2	34,8	5,1	4
Sei	2,6	4,2	36,7	27,3	29,2	14,2	3,8
Makrell	2,5	3,7	40,7	28,8	24,4	20,9	3,7
Sjøørret i saltvann	2,9	4,5	39,8	27,7	25,2	17,7	3,7
Torsk	3,1	6,6	32,8	29,5	28	12,9	3,7
Abbor	5,7	3,9	48,3	21,7	20,5	46,8	3,5
Laks i ferskvann	5,2	8,6	40,9	22,9	22,4	21,9	3,5
Gjedde	6,2	4,8	52,2	19,3	17,5	46,3	3,4
Røye	5,6	9	44,3	20,7	20,3	27,2	3,4
Laks i saltvann	4,9	5,3	55,2	20,8	13,8	22,7	3,3
Karpefisk	7,8	7,3	71,9	6,3	6,8	58,6	3
Harr	8,8	10,1	63,7	9,5	8	58,1	3

Spørsmål til tabell 6.25: Nedenfor er det listet opp faktorer som kan være viktig for valg av fiskeplass. Tenk nøye gjennom faktorene om nevnes og ta stilling til hvor viktig de er for deg når du velger hvor du fisker?

Tabell 6.25. Gjennomsnittskår ulike faktorer som er viktig ved valg av fiskeplass på en skala fra 1=svært uviktig til 5= svært viktig (n=927).

	Snittskår
Det er fin natur i området.	4.12
Det er godt fiske i området.	3.96
Det er få inngrep i vassdraget.	3.91
Prisen på fiskekort/fisketillatelse er riktig i forhold til fiskemulighetene.	3.74
Det er ikke for mange fiskere i området.	3.73
Det er mulig for flere å reise sammen for å fiske.	3.72
Det er mulig å få stor fisk.	3.64
Det er akseptabel pris på andre tjenester i forbindelse med fiske.	3.24
Det er mulig å få mye fisk.	3.25
Det er mulig å reise fram og tilbake på dagen.	3.18
Det er kort vei fra hjemstedet til fiskeplassen.	3.14
Det er en familievennlig fiskeplass.	3.13
Fisket er godt tilrettelagt.	2.85
Det er mulig å fiske etter flere fiskearter.	2.65

Spørsmål til tabell 6.26: Hvor interessert er du i ulike former for friluftsliv?

Tabell 6.26 Gjennomsnittskår for ulike friluftslivaktiviteter (1=svært uinteressert til 5= svært interessert).

	Snittskår
Turer til fots i skog og mark eller på fjellet	4.44
Fisketur	4.32
Turer på ski i skog og mark eller på fjellet	4.10
Padle-/rotur eller tur med seil-/motorbåt	3.62
Bær- eller soppturer	3.54
Sykkeltur i naturomgivelser	3.53
Bading/soling	3.32
Kjørt på ski eller snowboard i alpinanlegg	2.80
Hundekjøring	2.60
Snøscooterkjøring	2.55
Tur på skøyter på islaget vann eller elver (ikke bane)	2.48
Fjellklatring, brevandring, juving	2.39
Frikjøring i bratt terreng	2.38
Elvepadling, rafting	2.37
Ridetur i skog og mark eller på fjellet	2.35

6.9 Reguleringer

6.9.1 Reguleringer av fiske

Spørsmål til tabell 6.27 Tenk nøye gjennom alle påstander nedenfor og kryss av for hvor enig eller uenig du er med hvert av utsagnene i forhold til innlandsfisk, dvs ferskvannsfisk minus laks, sjørørret og sjørøye?

Tabell 6.27 Gjennomsnittskår for ulike påstander om innlandsfiske (1=helt uenig til 5= helt enig) (n=927).

	Snittskår
Det er viktig for meg å spise den fisken jeg fanger.	3.80
Jeg synes det er positivt med fangst begrensinger (bag limit).	3.39
Jeg er positiv til innføring av soner i elver hvor kun fluefiske er tillatt.	3.28
Jeg synes det er positivt at fiskereglene begrenser antall fiskere i et område.	3.22
Jo mer fisk jeg får, jo mer fornøyd er jeg.	3.18
Jeg er like fornøyd med en fisketur selv om jeg ikke får fisk.	3.03
Gleden ved å fange en fisk forsvinner dersom den må slippes ut igjen.	3.01
Privatrettslige regler i ferskvann bør tillate å bruke alle redskap som lovverket åpner for.	2.97
Fiskereglene bør ikke begrense antall fiskere i en innsjø.	2.89
Jeg er ikke tilfreds med en fisketur uten at jeg fanger i alle fall én fisk.	2.85
Det er nødvendig med fangsbegrensning i området jeg fisker til vanlig.	2.61
Jeg er like fornøyd med fisketuren selv om jeg må slippe ut fisken jeg får.	2.58
Fisk som jeg selv fanger er en viktig del av min husholdning.	2.57
Fiskereglene bør ikke begrense antall fiskere i en elv.	2.50

Spørsmål til tabell 6.28: Tenk nøye gjennom alle påstander nedenfor og kryss av for hvor enig eller uenig du er med hvert av utsagnene i forhold til innlandsfisk, dvs ferskvannsfisk minus laks, sjørøret og sjørøye?

Tabell 6.28 Gjennomsnittskår for ulike påstander om innlandsfiske (fra 1=helt uenig til 5= helt enig (n=927). Det er segmentert i om informantene har fisket anadrome laksefisk eller ikke i 2007.

	<i>Fisket du etter anadrom laksefisk i ferskvann i 2007?</i>	<i>N</i>	<i>Skår</i>	<i>Sign.</i>	<i>S.E.</i>
Jeg synes det er positivt med fangst begrensinger (bag limit).	Ja	350	3.4	.677	.069
	Nei	577	3.4		.048
Jeg er like fornøyd med fisketuren selv om jeg må slippe ut fisken jeg får.	Ja	350	2.6	.984	.073
	Nei	577	2.6		.053
Jeg er ikke tilfreds med en fisketur uten at jeg fanger i alle fall én fisk.	Ja	350	2.7	.001	.067
	Nei	577	3,0		.052
Gleden ved å fange en fisk forsvinner dersom den må slippes ut igjen.	Ja	350	3,0	.772	.076
	Nei	577	3.0		.052
Jo mer fisk jeg får, jo mer fornøyd er jeg.	Ja	350	3.0	.003	.064
	Nei	577	3.3		.046
Jeg er like fornøyd med en fisketur selv om jeg ikke får fisk.	Ja	350	3.1	.035	.063
	Nei	577	3,0		.045
Det er viktig for meg å spise den fisken jeg fanger.	Ja	350	3.9	.015	.057
	Nei	577	3.7		.046
Fiskereglene bør ikke begrense antall fiskere i en innsjø.	Ja	350	2.9	.883	.061
	Nei	577	2.9		.041
Fiskereglene bør ikke begrense antall fiskere i en elv.	Ja	350	2.4	.004	.060
	Nei	577	2.6		.039
Jeg er positiv til innføring av soner i elver hvor kun fluefiske er tillatt.	Ja	350	3.4	.009	.070
	Nei	577	3.2		.045
Fisk som jeg selv fanger er en viktig del av min husholdning.	Ja	350	2.9	.000	.070
	Nei	577	2.4		.050
Privatrettslige regler i ferskvann bør tillate å bruke alle redskap som lovverket åpner for.	Ja	350	2.9	.059	.062
	Nei	577	3.0		.042
Det er nødvendig med fangsbegrensning i området jeg fisker til vanlig.	Ja	350	2.8	.000	.065
	Nei	577	2.5		.042
Jeg synes det er positivt at fiskereglene begrenser antall fiskere i et område.	Ja	350	3.3	.043	.060
	Nei	577	3.2		.039

Tabell 6.29 lister opp laksefiskernes syn på ulikereguleringer. De tiltak som flest laksefiskere var positive til, var knyttet til fredning av avsnitt av vassdrag der det tradisjonelt samles opp mye fisk (f. eks oppgangshindrende høler, skår = 3,75). Det nest mest positive tiltaket var knyttet til innføring av mer rettet fiske mot de bestander/arter som tåler det, kombinert med krav om gjenutsetting på øvrige arter (skår = 3,50). På tredje og fjerde plass var tiltak som handlet om å

begrense antallet fisk som kunne bli avlivet ved sesongkvote (skår = 3,38) og innsatsbegrensninger ved begrensning gjennom tak på antall fiskere eller antall fiskedøgn i et gitt vassdrag (skår = 3,22). Det femte mest populære tiltaket var knyttet til redskapsbegrensninger som favoriserte "lette redskaper" som flue med flytesnøre eller flytende dupp, eller mark uten søkke (skår = 3,20). Tiltakene sesongkvote per vassdrag basert på prognoser for innsig av mellom- og storlaks (skår = 3,16) og begrense fiskeinnsats gjennom døgnfredning var fiskerne marginalt positive til (skår = 3,08).

Det tiltaket som respondentene er mest negative til er innføring av kun fang og slipp som hovedregel i alt elvefiske etter laks, sjørret og sjørøye (skår = 2,03). Ukefredning der en dag per uke fredes er et annet regulerings tiltak som er lite populært (skår = 2,60). Begrensning av redskapsbruk til at kun fluefiske er tillatt er heller ikke populært (skår = 2,61). Fiskerne er også gjennomgående negative til innføring av sesonginnkorting både i starten (skår = 2,63) og i slutten av sesongen (skår = 2,87). Standardkvoter på en fisk per døgn og en laks og en sjørret/sjørøye er fiskerne i undersøkelsen også skeptiske til (skår = 2,89 og skår = 2,98), selv om snittet her ligger nær nøytralt.

Tabell 6.29. Syn på ulike regulerings tiltak (1 = Helt uenig og 5 = Helt enig).

Tiltak	n	Snittskår
Frede avsnitt av vassdrag der det tradisjonelt samles opp mye fisk (f.eks såkalte oppgangshindrende høler)	3213	3,8
Innføre mer rettet fiske mot de bestander/arter som tåler det, og ha krav om gjenutsetting på øvrige.	3168	3,5
Innføre sesongkvote på et bestemt antall fisk per fisker per sesong	3211	3,4
Innføre en øvre grense for antall fiskere eller antall fiskedøgn som kan benyttes i et vassdrag (innsats)	3210	3,2
Redskapsbegrensninger som kun tillater " lett redskap " (feks flue med flytesnøre eller flytende dupp, eller mark uten søkke)	3255	3,2
Innføre sesongkvote per vassdrag basert på prognoser for innsig av mellom- og storlaks.	3181	3,2
Begrense fiskeinnsats gjennom døgnfredning (eks 6 timer fredning i løpet av et døgn)	3249	3,1
Innføre standard kvote på en laks og en sjørret/sjørøye per fiskedøgn	3255	3,0
Innføre standard kvote på maks en fisk (laks, sjørret eller sjørøye) per fiskedøgn	3283	2,9
Sesonginnkorting i SLUTTEN av den tradisjonelle tre måneders sesongen	3155	2,9
Sesonginnkorting i STARTEN av den tradisjonelle tre måneders sesongen	3152	2,6
Begrense redskapsbruk slik at kun fluefiske er tillatt	3275	2,6
Begrense fiskeinnsats gjennom ukefredning (eks fredning av søndag)	3260	2,6
Innføre fang og slipp som hovedregel i alt elvefiske etter laks, sjørret og sjørøye	3254	2,0
Valid N	2817	

Spørsmål til tabell 6.30: Her ber vi deg ta stilling til noen utsagn vedrørende tilrettelegging av fiske (fisketurisme).

Tabell 6.30. Gjennomsnittskår for ulike påstander om tilrettelegging av innlandsfiske (1=helt uenig til 5= helt enig) (n=927).

	Snittskår
Fiske er en 'allmannsrett' og bør være billigst mulig.	4,0
Jeg klarer meg på egenhånd og er ikke interessert i å betale for annet enn fiskekort.	3,9
Utvikling av fisketurisme har ført til at allmennheten er stengt ute i enkelte elver.	3,6
Fisketurisme vil føre til at prisen på fisketillatelse stiger.	3,6
Fisketurisme vil gjøre gode fiskeopplevelser til en kostbar vare som bare et fåtall har råd til.	3,5
Grunneierne har rett til å utnytte eiendommene sine gjennom salg av tilrettelagt fiske.	3,4
Produkter med tilrettelagt fiske har betydning for arbeidsplassene i bygde-Norge.	3,3
Jeg er ikke villig til å betale mer for adgang til fiske selv om det fører til et bedre fiske.	3,1
Innlandsfiske er et fritidsprodukt vi bør kunne betale for.	3,0
Tilrettelegging av fiske vil gi meg enklere tilgang til et godt fiske.	2,9
Min NJFF har mistet fiskevald eller fiskevann fordi rettighetshaverne har tatt over forvaltningen for å utvikle fisketurisme-produkter.	2,8
Tilrettelegging av fiske gjør at jeg sparer tid.	2,8
Tilrettelagt fiske vil gi bedre muligheter for å fange stor fisk.	2,8
Tilrettelagte produkter vil øke sjansene for at jeg vil fiske mer.	2,6
Tilrettelegging av fiske vil føre til at jeg kan fiske oftere.	2,5

6.10 Forholdet til NJFF og andre

Spørsmål til tabell 6.31: Hvor mye synes du at du kan stole på de ulike aktørene og organisasjonene som er nevnt nedenfor når de snakker om forvaltning av naturen og ville dyr?

Tabell 6.31 Gjennomsnittskår for ulike påstander om forvaltning av naturen og ville dyr (1= stoler absolutt ikke på, 5= stoler absolutt på) (n=672).

	Snittskår
Norges jeger og fiskerforbund	3,7
Forskere, biologer	3,5
Jegere	3,4
Ansatte i Direktoratet for naturforvaltning	3,4
Venner, familie og andre folk jeg kjenner godt	3,3
Folk som bor på landsbygda	3,3
Bønder	2,9
Representanter for naturvernsorganisasjoner	2,4
Lokalpolitikere	2,1
Aviser og TV	2,0
Stortingspolitikere	1,7

Spørsmål til tabell 6.32: Forvaltningen av store rovdyr har etter hvert blitt en viktig del av naturforvaltningen i Norge. Her vil vi gjerne at du angir hvor godt du kjenner til ulike sider ved dagens rovviltforvaltning

Tabell 6.32. Gjennomsnittskår for ulike påstander om forvaltning av rovviltforvaltningen på en skala fra 1=ingen kunnskap om dette til 5=meget god kunnskap om dette (n=672).

	Snittskår
Størrelsen på dagens bestander av ulv, bjørn, jerv og gaupe i Norge	2,8
Hvordan det fattes vedtak om jakt og felling av rovvilt og hvilke arter dette gjelder	2,7
Aktørene i rovviltforvaltningen, dvs. de ulike myndighetsnivåene	2,7
De regionale rovviltnebdene og deres oppgaver	2,6
Forvaltningsområdet for ynglende ulv	2,6
Forvaltningsregionene	2,5

Spørsmål til tabell 6.33: Forskerne antar at det finnes om lag 120 bjørner, rundt 350 jerver, 450 gauper og 12 – 18 ulver. Hva mener du om størrelsen på bestandene av store rovdyr i Norge i dag?

Tabell 6.33. Gjennomsnittskår for ulike påstander om bestander av store rovdyr (1=bør fjernes helt, 2=bør reduseres mye, 3= bør reduseres litt, 4= bør beholdes som i dag, 5= bør økes litt og 7= bør økes mye 1=ingen kunnskap om dette til 5=meget god kunnskap om dette) (n=672).

Art	Snittskår
Bjørn	3.8
Jerv	3.6
Gaupe	3.7
Ulv	3.8

Spørsmål til tabell 6.34: Hvor fornøyd er du med informasjonen som gis fra NJFF?

Tabell 6.34 Informantenes tilfredshet med informasjonen som gis fra NJFF s ulike organisasjonsledd (1= svært misfornøyd til 5=svært fornøyd (n=672).

	Organisasjonen		Lokallag		Fylkeslag		Administrasjons-	
	NJFF samlet						nen sentralt	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Vet ikke	84	12,7	53	8,0	87	13,1	73	11,0
Svært misfornøyd	14	2,1	35	5,3	33	5,0	26	3,9
Misfornøyd	64	9,6	114	17,1	128	19,3	88	13,2
Fornøyd	423	63,7	356	53,5	358	54,0	393	59,0
Svært fornøyd	79	11,9	108	16,2	57	8,6	86	12,9
Total	664	100,0	666	100,0	663	100,0	666	100,0

NINA Rapport 612

ISSN:1504-3312

ISBN: 978-82-426-2064-4

Norsk institutt for naturforskning

NINA hovedkontor

Postadresse: Postboks 5685, 7485 Trondheim

Besøks/leveringsadresse: Tungasletta 2, 7047 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 73 80 14 01

Organisasjonsnummer: NO 950 037 687 MVA

www.nina.no